

JAARVERSLAG 2018

Stichting Fluvium
te GELDERMALSEN

Inhoudsopgave

	Blad
Bestuursverslag en kengetallen	
Bestuursverslag	3
Analyse verschil werkelijke exploitatie en begroting	46
Kengetallen	48
 Jaarrekening	
Grondslagen	50
Balans per 31 december	53
Staat van baten en lasten	54
Kasstroomoverzicht	55
Toelichting behorende tot de balans	56
Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa	60
Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten	61
(voorstel) bestemming van het exploitatieresultaat	67
Overzicht verbonden partijen	68
Verantwoording subsidies OCW met/zonder bestedingsverplichting	69
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	70
Gebeurtenissen na balansdatum	73
Ondertekening	74
 Overige gegevens	
Controleverklaring	75
 Bijlagen	
Gegevens over de rechtspersoon	79

Jaarverslag 2018

Stichting Fluvium

openbaar onderwijs

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord en samenvatting	5
Jaarverslag van de Raad van Toezicht	8
Hoofdstuk 1. Missie, waarden en doelen 2018	10
Hoofdstuk 2. Bestuur, directeuren, stafbureau en ondersteuning	18
Hoofdstuk 3. Onderwijs	26
Hoofdstuk 4. Personeel	31
Hoofdstuk 5. Fusies	33
Hoofdstuk 6. ICT	34
Hoofdstuk 7. Huisvesting	35
Hoofdstuk 8. Financiën en Risicomanagement	37
Hoofdstuk 9. Toekomstparagraaf	40

Voorwoord en samenvatting

Voor u ligt het bestuursverslag van Stichting Fluvium openbaar onderwijs. Fluvium is in 2018 een samenvoeging geworden van Onderwijsgroep Spoenk en Stichting Fluvium.

Met dit bestuursverslag legt het College van Bestuur (CvB) van Fluvium verantwoording af aan de Raad van Toezicht (RvT), de medewerkers, de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraden, de Gemeenten West Betuwe en Neder-Betuwe, het samenwerkingsverband BePO, de ouders en andere belanghebbenden. Het verslag wordt besproken met en toegelicht aan de schooldirecteuren, de RvT en de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). Beide gemeenten hebben het verslag ter informatie ontvangen.

Het CvB vindt een bestuursverslag vanzelfsprekend, omdat het zich publiekelijk wil verantwoorden. Met een duidelijke vormgeving probeert het CvB het lezen ervan laagdrempelig te maken. Dit past bij de waarden van Fluvium: een transparante organisatie.

Organisatie

Op 1 januari 2018 is er een nieuwe bestuursvoorzitter aangesteld. Er is afscheid genomen van Anita Burlet en Jeroen Goes heeft de voorzittershamer overgenomen.

Met deze bestuurswissel is er ook een verandering van bestuursfilosofie ingezet. Op de schouders van de voorgangers is dit mogelijk en het past bij de nieuwe fase van onze organisatie.

Deze bestuursfilosofie leidt onder andere tot een grote autonomie voor de scholen met een directe toegang tot de beschikbare financiële middelen op schoolniveau.

Door het vertrek van het andere lid van het CvB, de heer Ferdinand ter Haar, heeft de voorzitter in overleg met de GMR, het directie overleg (DO) en de RvT bepaald dat het bestuur met één persoon verder zal gaan.

Alle hier genoemde geledingen zijn er van overtuigd dat een eenhoofdig CvB past bij de omvang van de organisatie en de door de nieuwe voorzitter van het CvB geformuleerde bestuursfilosofie.

Ook het stafbureau is in omvang van FTE aangepast. Een bovenscholings ICT'er en kwaliteitsmedewerker maken geen onderdeel meer uit van het stafbureau. Met deze aanpassing is er extra geld beschikbaar gekomen voor de organisatie.

Sinds 2013 maakt de Stichting Peuterspeelzalen Gemeente Geldermalsen deel uit van de personele unie als volledig zelfstandige entiteit waarbij er geen sprake is van overheersende zeggenschap van Fluvium openbaar onderwijs. Hierdoor is er geen sprake van consolidatieplicht. De financiële stromen dienen strikt gescheiden te blijven.

Voorts zijn in de zomer van 2018 de twee onderwijsorganisaties Spoenk en Fluvium met elkaar gefuseerd. Van een samenwerking was sinds 2013 al sprake. De fusie is zonder noemenswaardige problemen verlopen. Na een peiling onder alle medewerkers is er voor gekozen om verder te gaan onder de naam van Fluvium openbaar onderwijs. Een reeds sterke merknaam in de regio.

Deze fusie heeft geleid tot de oprichting van een nieuwe GMR. Deze oprichting is begeleid door de Vereniging Openbaar Onderwijs (VOO). De GMR wordt sinds de oprichting ondersteund door een ambtelijk secretaris.

Voor de directievoering is er een nieuw beleid vastgesteld. Directies zullen niet meer dan over maximaal twee scholen verantwoordelijk worden gesteld. Dit betekent dat voor zes van onze (voormalige Spoenk) scholen een herstructurering heeft plaatsgevonden. Beide op een natuurlijke

wijze: het vrijwillige vertrek van een van beide directeuren in 2018 en de aanstaande pensionering van de andere directeur in de zomer van 2019.

De bestuurswissel, de nieuwe fase die de organisatie hiermee is ingegaan, heeft geleid tot een jaar vol ontwikkelingen. Sommige van die ontwikkelingen maakten al onderdeel uit van het huidige strategisch beleidsplan 2016 - 2020. Echter een flink aantal ontwikkelingen zijn als gevolg van de huidige ontwikkelingen daaraan toegevoegd. Daarover en over andere zaken leest u meer in dit jaarverslag.

Onderwijs

In 2018 had Fluvium geen zwakke scholen. De scholen hebben in dit jaar geen inspectiebezoek gehad met uitzondering van die scholen die hier speciaal een eigen verzoek voor hadden ingediend. Dit verzoek had te maken met een beoogd 'excellent' certificaat waarvoor een goede beoordeling een voorwaarde is.

In de zomer van 2018 heeft D'n Bogerd een BaO+ klas opgestart. Deze klas is bedoeld voor kinderen die op het speciaal onderwijs zitten. Door deze klas op te starten is het mogelijk om thuisna-bij onderwijs te kunnen genieten en daar waar mogelijk met leeftijdsgenoten van de school samen te spelen en te werken.

In het najaar van 2018 zijn er voor het eerst in de geschiedenis van de organisatie stichtingsbrede tevredenheidsenquêtes afgenomen onder de leerlingen van de groepen 6 tot en met 8, de leerkrachten en de ouders van de scholen. Een aantal opvallende bevindingen zijn: de tevredenheid van onze medewerkers en onze leerlingen scoren op alle onderdelen hoger dan de landelijke benchmark. Hoewel onze ouders op bijna alle onderdelen overwegend tevreden zijn (zeer gering percentage van de ouders zegt ontevreden te zijn deelonderdelen) scoort communicatie daarin afwijkend. Dat lijkt voor verbetering vatbaar. (11% van onze ouders is daarover ontevreden). De uitkomsten zijn besproken in de GMR, het directieoverleg (DO) en de RvT.

Personeel

In dit jaar hebben we ernstig te maken gehad met het toenemende lerarentekort. Het resulteerde in noodoplossingen die niet ten goede komen aan de kwaliteit van het onderwijs.

Op landelijk niveau heeft de voorzitter van het CvB aandacht hiervoor gevraagd door de site: www.lerarentekortisnu.nl op te richten. Deze site heeft in de maanden januari en februari voor veel landelijke media- en politieke aandacht gezorgd en levert een bijdrage aan het politieke en publieke debat.

Onze scholen passen noodoplossingen toe door klassen samen te voegen of naar huis te sturen en door het vervullen van de onderwijstaak door de directeur of de intern-begeleiders.

Noodoplossingen die onontkoombaar zijn maar absoluut onwenselijk.

Op strategisch niveau zetten we diverse acties uit (waaronder het opzetten van een eigen academy) om ons voor te bereiden op het verder toenemende lerarentekort.

De werkdruk gelden zijn op de scholen ingezet conform de eis van de overheid. Teams zijn in overleg met hun directie gegaan om deze middelen adequaat in te zetten. Het heeft geleid tot acties zoals: uitbreiding van de formatie waardoor bepaalde groepen kunnen worden geformeerd en het aanstellen van een event-manager.

Het personeel wordt van alle ontwikkelingen binnen de stichting door een nieuw opgezet intranet geïnformeerd en ontvangt wekelijks een nieuwsbrief in de mailbox. Nieuw vastgesteld beleid en andere nieuwswaardige onderwijsberichten worden daarin gedeeld.

Per 1 augustus 2018 is Roland Bruggeman benoemd tot nieuwe directeur van de Burgemeester Westerbeek van Eertenschool in Varik en startte Karin Hakkert als nieuwe directeur op het Palet in Opheusden. Op de Isandraschool in IJzendoorn is Han van Schaik per 1 augustus 2018 aangesteld als nieuwe directeur en sinds 1 januari 2019 is Karien Wijngaards de nieuwe directeur van het Palet in Kesteren.

Het ziekteverzuimpercentage is in 2018 gedaald tot 4,24%. We hebben hiermee de nieuwe gecomplexeerde doelstelling (4,5% ten opzichte van 6,4 % landelijk) eerder dan verwacht gehaald en zijn daar zeer tevreden mee.

Huisvesting

De Meester Aafjesschool werd in de nieuwjaarsnacht geconfronteerd met een brand als gevolg van vuurwerk. Daardoor kreeg de school te maken met een langdurige renovatie waardoor noodoplossingen qua huisvesting intern moesten worden opgelost. In de zomer is de renovatie afgerond waarbij gedeeltelijke modernisering van het gebouw is gerealiseerd.

De Rietschoof heeft door het openbreken van een aantal muren haar gebouw aangepast aan het nieuwe onderwijsconcept unitonderwijs.

De buitenruimte van het Palet in Opheusden is met behulp van diverse subsidies aangepast tot een mooi aantrekkelijk groen buitenterrein.

De bouw van het IKC Plantage heeft helaas verdere vertraging opgelopen. De gemeente heeft nog geen geschikte aannemer kunnen vinden om de bouw te kunnen realiseren.

De fusie van De Malsenburg en Op 't Hof is succesvol afgerond en zal per 1 augustus 2019 geëffectueerd worden.

Financiën

Uit de jaarrekening 2018 kan worden vastgesteld dat Fluvium een financiële gezonde organisatie is. Ook uit de dit jaar uitgevoerde financiële risicoanalyse blijkt dat de financiële reserves voldoende en adequaat genoeg zijn om deze risico's voor Fluvium afdoende te kunnen dekken.

Geen ontslag en boventalligheid

Hoewel de krimp van onze organisatie in beperkte omvang nog heeft voortgezet en ondanks de fusie van de twee onderwijsorganisaties, is er geen sprake van ontslag of boventalligheid.

Focus op kwaliteit

In 2018 is het gesprek over de kwaliteit van het onderwijs op diverse niveaus gevoerd. Het CvB sprak hierover met de RvT en op een studiedag is met intern begeleiders en het DO de basis gelegd voor het nieuwe strategisch beleidsplan.

Als gevolg van deze overleggen is er een tweetal instrumenten ontwikkeld waarmee de onderwijskwaliteit op de scholen in kaart is gebracht. De nieuwe voorzitter van het bestuur voert drie keer per jaar een schoolbezoek uit waarbij de klassen worden bezocht. Een gesprek met de directeur en (incidenteel) met leerlingen en intern begeleiders geeft verder inzicht in de kwaliteit van de school. De inzichten en meetbare resultaten worden met de RvT gedeeld.

Jaarverslag van de Raad van Toezicht

Voor de RvT was 2018 een belangwekkend jaar. Er trad een nieuwe bestuurder aan. Na het vertrek van het tweede lid van het CvB besloot de RvT verder te gaan met een éénhoofdig CvB. De RvT heeft hiermee instemming gegeven aan het voorstel van de voorzitter van het CvB. De RvT is van mening dat de slagkracht van een eenhoofdig CvB voor de omvang van de organisatie voldoende zal zijn. Voor de ondersteuning van het CvB is er financiële ruimte om incidenteel specifieke ondersteuning in te zetten. Verder leidt deze wijziging en de afslanking van het stafbureau tot extra financiële armslag voor de scholen, dat de kwaliteit van het onderwijs ten goede zou kunnen komen.

Ook de RvT onderging een forse wijziging in zijn samenstelling. Er werd afscheid genomen van drie leden, inclusief de voorzitter. De ontstane vacatures werden na een wervings- en selectieprocedure ingevuld en de RvT functioneert inmiddels weer op volle sterkte onder een nieuwe voorzitter.

In 2018 kwam de lang voorbereide fusie tussen Stichting Fluvium en Onderwijsgroep Spoenk tot stand.

Een aantal essentiële documenten werd geactualiseerd en opnieuw vastgesteld.

Vanwege de fusie zijn de statuten gewijzigd. Ook de organisatiestructuur, het bevoegdheidskader, het managementstatuut, de functiebeschrijvingen en de gesprekscyclus met de bestuurder werden aangepast.

De bestuursopdracht voor de bestuurder werd vastgesteld.

In 2018 is de RvT zeven keer bij elkaar geweest. Veel aandacht heeft de RvT in zijn vergaderingen besteed aan de kwaliteit van het onderwijs. Om meer zicht te krijgen op de verschillende scholen van de Stichting heeft de RvT besloten om voortaan meer op locatie te vergaderen. De RvT vergadert steeds in een andere school waarbij de directeur voorafgaand aan de vergadering een impressie geeft van zijn of haar school.

Met de accountant is overleg gevoerd over de jaarrekening van 2017. Met de GMR was geregeld contact.

De leden van de RvT hebben een eigen deskundigheid die ook op individuele basis ter beschikking staat van de bestuurder. Door de leden zijn scholingsactiviteiten gevolgd en zijn er bijeenkomsten bezocht van VOS/ABB en VTOI-NVTK.

Met name de positie van de RvT ten opzichte van het CvB is bij deze scholingsbijeenkomsten een onderwerp van gesprek geweest.

De RvT evalueert jaarlijks zijn functioneren door met elkaar hier een kritisch gesprek over te voeren.

Er is, conform de Wet op de Medezeggenschap (WMS), in 2018 twee keer overleg gevoerd met de GMR.

Honorering Raad van Toezicht

De leden van de RvT ontvangen een netto bedrag van € 1.500,=. De voorzitter ontvangt een netto bedrag van € 2.000,=. De loonheffing komt voor rekening van Stichting Fluvium, hetgeen betekent dat de bedragen gebruteerd moeten worden. Afsproken is dat het maximum tarief van 52% gehanteerd moet worden.

Dit betekent de volgende bruto-netto vergoeding;

		Leden	Voorzitter
Bruto	100%	3.125,00	4.167,00
Loonheffing	52%	-1.625,00	-2.166,84
Netto	48%	<u>1.500,00</u>	<u>2.000,00</u>

Uitbetaling loopt via de salarisadministratie.

Personalia en taakverdeling Raad van Toezicht

Klaas Tammes	Voorzitter
Jaar aantreden en aftreden :	2018, 2021 (1 ^e termijn)
Hoofdfunctie:	Gepensioneerd, werkzaam geweest als burgemeester van Buren
Nevenfuncties:	Commissaris bij ARN BV te Weurt, Voorzitter Fonds Hulpbetoon te Ommeren, Voorzitter Streekmuseum Baron van Brakel te Ommeren
Linda Schlundt Bodien	
Jaar aantreden en aftreden:	2016, 2019 (2 ^e termijn)
Hoofdfunctie:	Managing consultant CINOP, Den Bosch
Nevenfuncties:	Commissie PR & Communicatie Nieuwegeins Amateur Symfonieorkest
Sandy Boeije	
Jaar aantreden en aftreden:	2015, 2021 (2 ^e termijn)
Hoofdfunctie:	Rabobank, Manager Finance & Risk Data
Nevenfuncties:	Algemeen bestuurslid TV Ophemert
Marieke Coumans	
Jaar aantreden en aftreden :	2018, 2021 (1e termijn)
Hoofdfunctie:	Fifth Advocatuur, Advocaat en Eigenaar
Nevenfuncties:	Secretaris van de Stichting Beveiliging Bedrijventerreinen Tiel
Martin van der Mark	
Jaar aantreden en aftreden:	2014, 2019 (2e termijn)
Hoofdfunctie:	Gepensioneerd, werkzaam geweest in diverse functies in het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs
Nevenfuncties:	Bestuurslid Oudheidkamer Tiel Taalonderricht bij Vluchtelingenwerk Nederland
Ronald Philipsen	
Jaar aantreden en aftreden:	2018, 2021 (1e termijn)
Hoofdfunctie:	Fontys Hogescholen, Directeur Fontys Hogeschool Marketing & Management
Nevenfuncties:	-

Hoofdstuk 1. Missie, waarden en doelen 2018

Stichting Fluvium biedt kwalitatief hoogwaardig, innovatief, opbrengst- gericht en gevarieerd openbaar onderwijs, waarin alle aandacht is voor samen leren, samen werken en samen leven. Met ons onderwijs willen we een fundamentele bijdrage leveren aan de ontwikkeling van elk aan ons toevertrouwd kind.

Het strategisch beleidsplan (SBP) voor Fluvium is opgesteld in 2015.

Bij de aanstelling van de nieuwe bestuurder is samen met de GMR en het DO nog eens kritisch naar de in dit plan geformuleerde doelstellingen gekeken.

Daarbij is een aantal constateringën gedaan:

- Het SBP formuleert een fors aantal (50) doelstellingen waarbij grote en kleine doelstellingen op micro en macroniveau afwisselen.
- De doelstellingen zijn weliswaar op stichtingsniveau geformuleerd maar niet voor al onze scholen relevant.
- Een aantal van onze scholen heeft gezien de actuele ontwikkelingen andere prioriteiten dan de hier geformuleerde doelstellingen.
- Met de gewijzigde besturingsfilosofie gedurende deze beleidsperiode is er ook sprake van een koerswijziging op strategisch niveau. Dit betekent dat er in 2018 nieuwe jaardoelen zijn vastgesteld. Deze jaardoelen hebben voornamelijk als doel de directeuren in de juiste positie te krijgen en hen daarbij te ondersteunen bij de uitvoering van hun vak.

Dit betekent dat de in het SBP geformuleerde doelstellingen in het voorjaar van 2018 zijn geëvalueerd. Daarnaast hebben we met elkaar vastgesteld dat we ons verder zullen richten op de nieuw geformuleerde doelstellingen voor 2018 waarbij er ook vooruit wordt gekeken op de nieuwe beleidsperiode 2020 - 2024.

Daarmee werken we voortdurend aan de kwaliteit van onze organisatie in het algemeen en op de scholen afzonderlijk.

Evaluatie van de doelstellingen uit het strategisch beleidsplan 2016 - 2020

Deze doelstellingen zijn in het voorjaar van 2018 door de schooldirectie getoetst. Het percentage geeft het percentage aantal scholen aan die deze doelstelling heeft gerealiseerd. De scholen die dit (nog) niet hebben gerealiseerd, hebben aangegeven er geen prioriteit aan te geven dit alsnog te realiseren. Deze scholen hebben het CvB kunnen overtuigen dat de specifieke doelen voor deze scholen inderdaad niet of minder relevant zijn, dan wel dat er andere prioriteiten gelden voor die scholen waardoor deze doelstellingen (nog) niet kunnen worden behaald.

		Gerealiseerd
1	Elke school scoort op de inspectienormen voldoende tot goed ten aanzien van doorgaande lijn en afstemming.	93%
2	Elke school van Stichting Fluvium onderhoudt warme contacten met voor- en naschoolse partners (ketenpartners) en stemt met hen de visie én het programma af.	42%
3	Elke school heeft een cultuureducatiebeleidsplan, opgeleide coördinatoren en leerkrachten, en werkt met portfolio.	42%
4	Elke school maakt in het nieuwe schoolplan onderscheidende keuzes in het genoemde brede pakket, conform de populatie/onderwijskundige identiteit.	42%
5	Elke school heeft expliciet een programma voor kinderen met specifieke ondersteuningsvragen.	68%
6	Elke school heeft (binnen haar bereik) voldoende experts.	92%
7	Elke school heeft niet alleen een veiligheidsbeleidsplan conform inspectienormen, maar kent daar aantoonbare prioriteit aan toe.	67%
8	Elke school/stichting verantwoordt intern en extern haar opbrengsten, analyseert en stelt haar beleid bij. Dit is onderdeel van het managementgesprek/jaarverslag.	73%
9	Elke school heeft minstens een basisarrangement en 1/3 deel van de scholen haalt inspectienorm goed.	alle scholen basisarrangement
10	Elke school heeft expertise in en programma's voor excellente kinderen en kinderen met specifieke talenten/ behoeftes.	50%

11	Elke school heeft een eigen ICT-beleidsplan, gebaseerd op het ICT-beleidsplan van de stichting 2016.	50%
12	Alle scholen hebben uitgewerkte ICT-leerlijnen.	42%
13	Realistische en ambitieuze school ondersteuningsplannen.	100%
14	Geen thuiszitters.	100%
15	Samenwerkingsprojecten (met SO en SBO) op scholen voor specifieke doelgroepen.	gerealiseerd
16	Verwijzingspercentage niet hoger dan 2%.	100%
17	Voorkomen van onnodig leerlingenvervoer.	100%
18	Verdere professionalisering op deel expertises herkenbaar in schoolplan en inzet prestatieboxmiddelen.	58%
19	Actieve betrokkenheid van bestuurder/centrale directie, directeuren en leerkrachten binnen BePO werkgroepen.	42%
20	Structurele uitbouw van huidige experimenten als de digitale plusklas binnen Stichting Fluvium, de personele unie en BePO.	16%
21	De scholen hebben Ouderpanels die fungeren als de thermometer van educatief partnerschap.	42%
22	Alle scholen hebben leerlingenraden ingericht.	42%
23	Oudertevredenheid scoort op al onze scholen voldoende tot goed.	83%
24	Kind Tevredenheid scoort voldoende tot goed.	92%
25	Beleidsplan educatief partnerschap.	
26	Inventarisatie binnen Stichting Fluvium en de personele unie van huidige en toekomstige hiaten qua competenties, opleidingen, kwaliteiten én talenten.	25%
27	Startende medewerkers krijgen tijd en ruimte om gedegen, onder begeleiding, tot groter en zeker voldoende vakmanschap te komen.	67%
28	Er zijn heldere beoordelingstrajecten.	50%

29	In de gesprekkencyclus is de professionalisering een vast onderdeel.	83%
30	Stichting Fluvium heeft een eigen academie waarin starters, invallers en eigen personeel opgeleid worden.	in ontwikkeling
31	Fluvium leerkrachten bezitten de basisvoorwaarden, -competenties voor het doelbewust inzetten van ICT-toepassingen en software binnen zeer diverse leersituaties.	67%
32	Binnen de nieuwe inspectienormen voor pedagogisch en didactisch handelen scoren alle scholen tussen voldoende en goed.	100%
33	Scholen en stichting voeren de in niveau 4 beschreven zaken uit en hebben een daarbij passende cultuur. (school aan zet)	25%
34	Scholen en stichting maken in jaarplannen concreet hoe zij evolueren naar professionele leergemeenschappen.	8%
35	Behoud van twee opleidingsscholen voor leerkrachten en uitbreiding met een derde.	gerealiseerd
36	Uitbreiding stageplaatsen (en begeleiding) voor alle andere studenten.	50%
37	Stichtingsopleidingscoördinator.	gerealiseerd
38	Binden van studenten via meelopen in ons studietoeraanbod.	33%
39	Schoolplan accordeert met stichtingsplan. Continu onderdeel van professionele dialoog (verticaal en horizontaal).	25%
40	Feedback stakeholders, interne evaluaties, opbrengsten.	50%
41	Alle scholen voldoen aan de criteria uit het Inspectiekader.	83%
42	Het onderwijsleerproces en opbrengsten worden regelmatig tegen het licht gehouden op alle niveaus: 'Doen we nog steeds het goede?'.	100%

43	Professionele ontwikkeling, een pro- actieve houding en eigenaarschap staat in neonletters boven elke school en de totale stichting.	42%
44	Oudertevredenheidsonderzoeken/feedback mede- zeggenschap/inloopuur bij het bestuur.	50%
45	Kinderen zijn onderdeel van hun eigen ontwikkeling: het eigenaarschap daarvan wordt voortdurend benadrukt.	58%
46	I.s.m. de gemeenten plannen van aanpak (nieuwbouw/ renovatie) IHP (integraal huisvestingsplan).	gerealiseerd
47	Frisse scholen ambities in PVE's (programma's van eisen) voor renovatie.	wisselend
48	In alle gebouwen is eventuele leegstand ingevuld door strategische ketenpartners.	75%
49	Isolatie en dubbele beglazing in alle PVE's.	75%
50	Energiemanagement handhaven of verbeteren met laatste technologische stand	67%

Doelstellingen 2018

In 2018 zijn de volgende doelstelling geformuleerd en resultaten behaald.

	Doelstelling	Resultaat
1	Directies hebben direct inzicht in de gegevens op personeel en financieel gebied. Zij kunnen hierdoor adequaat handelen, zijn in staat om eigen begrotingen op te stellen en zijn optimaal toegerust om formatieplannen en eventuele wijzigingen aan te brengen, dusdanig dat de consequenties voor de bedrijfsvoering in kaart zijn gebracht.	Door middel van het online systeem 'Capisci' is dit grotendeels gerealiseerd. Daarnaast is het budget voor kleine scholen en de prestatiebox rechtstreeks naar de scholen gegaan waardoor het inzicht en de zeggenschap over deze gelden zijn vergroot.
2	Binnen de stichting is er een gedragen visie op de facilitering van de schoolleiding op de scholen.	Afgerond en vastgelegd in een beleidsdocument.
3	We (DO/ CVB) bepalen met elkaar wat wij kenmerkend vinden voor de kwaliteit van ons Fluvium onderwijs. We weten aan de hand van die definiëring ook de wijze waarop we dit kunnen meten en kunnen verantwoorden.	Het gesprek hierover is gestart. Kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming zijn daarbij gebezigde termen. Daarnaast is er een kwaliteitskaart en een risicoanalyse geformuleerd waarbij de kwaliteit van de scholen in kaart wordt gebracht en wordt besproken.
4	Door periodieke tevredenheidsmetingen te verrichten, krijgen we zowel op stichtingsniveau als op schoolniveau een goed beeld van de kwaliteit van onze scholen en de tevredenheid hierover onder personeel, ouders en leerlingen. Door periodieke metingen zijn we in staat vroegtijdig signalen op te pakken en hierop in te kunnen spelen. Het delen van de resultaten via gesprekken in het DO kan elkaar inzicht geven en kan in de vervolgacties de samenwerking bevorderen.	De enquêtes zijn afgenomen en besproken op diverse niveaus (scholen, (G)MR, RvT, DO). Het heeft geleid tot inzicht van de tevredenheid bij de diverse doelgroepen. Op schoolniveau worden er acties ondernomen. Op stichtingsniveau is er naar aanleiding van de resultaten geen aanleiding tot nadere acties. De enquêtes zullen jaarlijks (medewerkers) en tweejaarlijks (ouders en leerlingen) worden herhaald.

	Doelstelling	Resultaat
5	Een professionele organisatie kenmerkt zich onder andere door een uitstekend personeelsbeleid. Onderdeel daarvan is het ziekte- en verzuimbeleid. Dit is positief voor het individuele personeelslid als voor een gedegen bedrijfsvoering voor de stichting.	Het ziekte- verzuimbeleid is herformuleerd en er zijn diverse besprekingen geweest over de aanpak van bepaalde casussen. Het ziekteverzuim 2018 is onder het landelijke gemiddelde gekomen.
6	Vanaf 1 augustus 2018 vormen we Fluvium openbaar Onderwijs. We zullen de meerwaarde van deze samenwerking verder met elkaar gaan opzoeken. Daartoe ondernemen we enkele acties om de samenwerking te bevorderen en het profiel van de stichting voor de medewerkers te versterken. We stellen beleid op stichtingsniveau (opnieuw) vast.	De volgende beleidsstukken zijn vastgesteld: cafetaria/ werkkostenregeling; gesprekkencyclus; klachtenregeling; lief-en leedregeling; sollicitatieprocedures; ziekte-verzuimbeleidsplan; functiebeschrijvingen stafbureau. De volgende activiteiten hebben plaatsgevonden: kennissessies voor alle leerkrachten; een zestal werkgroepen waarbij directeurs (en leerkrachten) samenwerken in de voorbereiding van beleid: personeel, cultuur, ICT, interne begeleiding.
7	De stichting werkt conform de nieuwe wet AVG.	De activiteiten uit de planning zijn uitgevoerd. Het handboek is vastgesteld. Nadere implementatie (en gedragsverandering) zal nog enige tijd in beslag gaan nemen.
8	Het stafkantoor werkt efficiënt en is optimaal ondersteunend voor DO en voor CvB.	Er is een missie en visie vastgesteld en dit heeft geleid tot een professionelere cultuur. Het DO en het CvB heeft dit als een positieve ontwikkeling ervaren. Ook de stafbureau medewerkers zijn tevreden met deze ontwikkeling.

	Doelstelling	Resultaat
9	Een aantal kwetsbare (door verschillende omstandigheden) scholen hebben een toekomstbestendige scenario.	Met OBS Est is het scenario besproken; met Op 't Hof en Malzenburg is het fusieproces geslaagd; directiefuncties zijn vervuld; BaO+ klas op D'n Bogerd is gestart; IHP Neder-Betuwe is in concept gereed gekomen.
10	De nieuw vastgestelde CAO is op alle scholen toegepast. Daarnaast is er duidelijkheid over de toepassing van de schooltijden en het behalen van de lesuren. Tot slot verlopen op scholen de procedures (advies en instemming) met de MR en GMR conform WMS.	Alle voorgenomen acties zijn afgerond.

Hoofdstuk 2. Bestuur, directeuren, stafbureau en ondersteuning

Fluvium bestaat uit 21 schoollocaties en 15 brinnummers. Op 1 oktober 2018 gingen bij de stichting 2177 leerlingen naar school. Onze scholen variëren in leerlingenaantal van 39 (OBS Isandra) tot 347 (ODS Mr Aafjes).

De dorpskernen waarin onze scholen zijn gelegen zijn alle in de Betuwe gelegen. Hoezeer de scholen van identiteit verschillen, zozeer onderscheiden de dorpskernen zich van elkaar. Voor een achteloze toerist lijken de verschillen in de identiteit van de dorpskernen er niet te zijn, je fietst als het ware van dorp naar dorp zonder het onderscheid te kunnen waarnemen. In werkelijkheid is dit onderscheid echter scherp aanwezig. Eeuwenlange geschiedenis zorgt voor (zeer) sterke dorpsidentiteiten die in sommige gevallen tegenstrijdig zijn met die van het buurdorp.

Op 1 oktober 2018 zijn er 233 medewerkers werkzaam (166 FTE).

Het CvB legt verantwoordelijkheid af aan de RvT onder voorzitterschap van de heer Klaas Tammes.

Taken en verantwoordelijkheden van de RvT, CvB en schooldirecteuren staan beschreven in het managementstatuut. Voor de samenstelling van de RvT verwijzen wij u naar het jaarverslag van de RvT.

Fluvium openbaar onderwijs is lid van de brancheorganisatie voor het primair onderwijs, de PO Raad. Zoals alle leden van de PO Raad, heeft de stichting de Code Goed Onderwijsbestuur Primair Onderwijs conform vastgesteld. In deze code zijn basisprincipes vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurders en managers in het primair onderwijs. Over de scholing c.q. coachingsactiviteiten van het CvB worden afspraken gemaakt.

In 2018 heeft het CvB in zijn oorspronkelijke samenstelling wekelijks overleg gevoerd. Na vertrek van het bestuurslid bestaat het overleg niet meer en worden bestuursbesluiten nog niet adequaat vastgelegd. Het voornemen is om de besluiten in het directieoverleg vast te stellen en vast te gaan leggen.

Het DO vergaderde elf keer. Er is één tweedaagse geweest waarbij de intern begeleiders deelnamen aan het overleg.

De Medezeggenschapsraad

Elke school heeft een medezeggenschapsraad (MR). Schoollocaties die vallen onder een gezamenlijk brinnummer hebben een deel-medezeggenschapsraad (DMR). Via de MR hebben ouders en personeel invloed op het schoolbeleid volgens de Wet Medezeggenschap Scholen (WMS). De primaire gesprekspartner van de MR is de schooldirecteur.

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

Binnen Fluvium vindt op twee niveaus medezeggenschap plaats: op schoolniveau kennen we de medezeggenschapsraden (MR'en), op stichtingsniveau is de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) actief. Zowel de MR'en als de GMR bestaan uit ouders en personeelsleden. Onderwerpen die voor een school relevant zijn, worden in de MR besproken, onderwerpen die van belang zijn voor meer of alle scholen, worden in de GMR geagendeerd. Op grond van de 'wet medezeggenschap op scholen' (WMS) hebben de MR'en en de GMR voor een aantal onderwerpen advies- of instemmingsrecht. Dit kan voor de hele raad gelden, maar ook voor alleen de ouders of juist alleen het personeel.

Het samengaan van Fluvium en Spoenk was in 2018 een belangrijk onderwerp voor de medezeggenschap. In de vergaderingen is veel gesproken over de praktische gevolgen van dit samengaan, zoals de inrichting van het stafbureau.

In samenhang daarmee zijn ook de GMR'en van beide stichtingen samengegaan. Dit is als een moment aangegrepen om te gaan werken met een kleinere GMR. Vanaf 1 augustus 2018 bestaat de GMR nog uit zes ouders en zes personeelsleden. Vanaf november 2018 wordt de GMR ondersteund door een ambtelijk secretaris. Een en ander is vastgelegd in een nieuw medezeggenschapsstatuut en nieuwe reglementen.

Andere belangrijke onderwerpen die in de GMR besproken zijn, waren: ziekte- en verzuimbeleid, AVG, Klachtenregeling, begroting 2019 en de meerjarenbegroting, bestuursformatieplan 2018-2019.

De notulen van de vergaderingen zijn via de website van Fluvium te vinden.

Samenstelling Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad vanaf 1 augustus 2018

Oudergeleding	Personeelsgeleding:
Sebastiaan Damoiseaux	Peggy Buurman
Niek de Jong	Kim van Dooijeweert (voorzitter)
Jessica Juffer	Nelleke Smit
Sylvia Roldanus	Jacqueline Smith
Danielle Siems	Petra Vinkestijn
Vacature	Marije van Weenen

De GMR leden vertegenwoordigen in deze taak niet hun eigen school maar dienen het stichtingsbelang. De GMR verzorgt de verbinding met de Medezeggenschapsraden.

De heer Olaf Smit is per 1 augustus 2018 aangesteld als ambtelijk secretaris van de GMR en ondersteunt hierbij de voorzitter en de leden van de GMR.

Stafbureau, directeuren en ondersteuning

Om de organisatie goed te faciliteren en het CvB te ondersteunen, is gekozen voor een vaste bezetting van het stafbureau, onder leiding van het CvB.

De bezetting van het stafbureau was in 2018 als volgt:

- Robin Smit, controller, privacy officer.
- Ineke van Beuzekom, stafmedewerker personeelszaken
- Wilco van Mook, ondersteuner personeelszaken
- Joke Brentjes, ondersteuner CvB en RvT

Externe ondersteuning:

Verwerking van de administratie (de personeels- en salarisadministratie en de financiële administratie) is uitbesteed aan Cabo.

Scholen

Basisgegevens scholen, directeuren en aantal leerlingen

Brinnr	School, adres	Directeur	Aantal leerlingen
12NU	OBS Est, Dorpsstraat 3 4185 NA Est	De heer Stanley Willems	40
12VV	Koning Willem Alexanderschool, Vredeplein 1 4175 HA Haaften	Mevrouw Karin Hakkert	88
13BU	OBS De Waerdenburght, Koeldert 26 4181 CJ Waardenburg	Mevrouw Alieke Bel	
13HI	Burgemeester Westerbeek van Eerten- school, Walgtsestraat 26 4064 CL Varik	Interim tot 1/8/18 - De heer Roland Bruggeman vanaf 1/8/18	92
13MM	Prins Willem Alexanderschool, Blankenburgsestraat 1-A 4061 AR Ophemert	De heer Evert de Vries	98
13RF	Basisschool de Rietschoof, Zandstraat 14, 4184 EE Opijnen	De heer Han van Schaik	64
13JO	D'n Bogerd, Glorie van Holland 30 4191 DN Geldermalsen	Mevrouw Elly Rouwenhorst	116
18LE	OBS Jan Harmenshof, Koninginnelaan 4 4191 EE Geldermalsen	De heer Frank Koelen	256

Brinnr	School, adres	Directeur	Aantal leerlingen
18MQ	OBS Meester Aafjes, J.H. Lievense-van Herwaardenstraat 2 4194 RR Meteren	De heer Willem Snel	347
18MQ01	De Plantage, Schoolhof 1 4194 AK Meteren	De heer Willem Snel	14
18DS	De Bellefleur, Marijkelaan 1 6669 AK Dodewaard	De heer Frans Pronk	71
18DS01	Prins Willem Alexanderschool, Achterstraat 27 4054 MS Echteld	De heer Frans Pronk	63
18DS02	J.A. Houtkoperschool, Schoolstraat 1 4051 AV Ochten	De heer Frans Pronk	105
18DS03	De Isandraschool, J.R. Zeemanstraat 10 4053 JN IJzendoorn	Diana Brouwer tot 1/8/18 - De heer Han van Schaik vanaf 1/8/18	39
18HO	Het Palet, Patrijsstraat 2 4043 MR Opheusden.	Mevrouw Diana Brouwer tot 1/8/18 en mevrouw Karin Hak- kert vanaf 1/8/18	96
18HO01	Het Palet, Jacob Catsstraat 2a 4041 XV Kesteren	Interim directeur tot 1/1/19 en Mevrouw Karien Wijngaards per 1 januari 2019.	93
18QJ	De Springplank, Achterweg 9 4156 AA Rumpt	Mevrouw Maaïke Heevel	88
18RK	De Bloeiende Betuwe, Rhenoyseweg 34 4152 EL Rhenoy	De heer Frank Koelen	107
18nx	Lokhorstschool, Ringelesteinstraat 2 4158 CP Deil		147
18SL	Op 't Hof, Dr. van der Willigenstraat 10 4196JM Tricht	Mevrouw Margreet van Iterson	131
18TF	De Malsenburg, Groeneweg 19 4197 HD Buurmalsen	De heer Evert de Vries	44
			2177

De telling van het aantal leerlingen op 1 oktober 2017, bepalend voor de bekostiging voor het schooljaar 2018-2019, is 2255 leerlingen. Ten opzichte van 1 oktober 2018 (2177 leerlingen) hebben we te maken met een daling van 78 leerlingen. Dit is voornamelijk een gevolg van een demografische krimp.

Vertrouwenspersonen

In overeenstemming met de klachtenprocedure beschikt Fluvium over vertrouwenspersonen die bij klachten functioneren als aanspreekpunt. De vertrouwenspersonen gaat na of door bemiddeling tot een oplossing kan worden gekomen.

De vertrouwenspersonen begeleiden degene met een klacht desgewenst bij de verdere procedure en verwijzen in voorkomende gevallen naar andere instanties. De externe contactpersoon van Fluvium in 2018 is mevrouw F. Dielemans van de afdeling Jeugdgezondheidszorg van de GGD Gelderland Zuid.

In oktober 2018 was de bijscholing voor interne vertrouwenspersonen. Het volgende onderwerp kwam daarbij aan de orde: basiskennis vertrouwenszaken.

Klachten en klachtafhandeling

Stichting Fluvium is aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie. Er wordt sinds 2010 bovenschols een overzicht van klachten bijgehouden die bij de externe vertrouwenspersoon wordt gemeld. In dit jaarverslag vermelden wij het aantal klachten van de laatste drie kalenderjaren.

Aantal klachten per jaar:

Ja ar	Aantal klachten
20 16	10
20 17	3
20 18	1

De klacht betreft een conflict gemeld door een leerkracht/ overig personeel. De klachtindiener is door de externe contactpersoon voorzien van advies en informatie. De verdere afhandeling van deze klacht is onbekend en heeft volgens onze informatie niet geleid tot nadere acties.

Voor de verslagperiode vanaf 2019 is Fluvium voornemens om de klachten en meldingen die zijn verricht bij de interne vertrouwenspersonen te laten registreren, zodat ook deze in een volgend jaarverslag kunnen worden vermeld en er een analyse kan plaatsvinden.

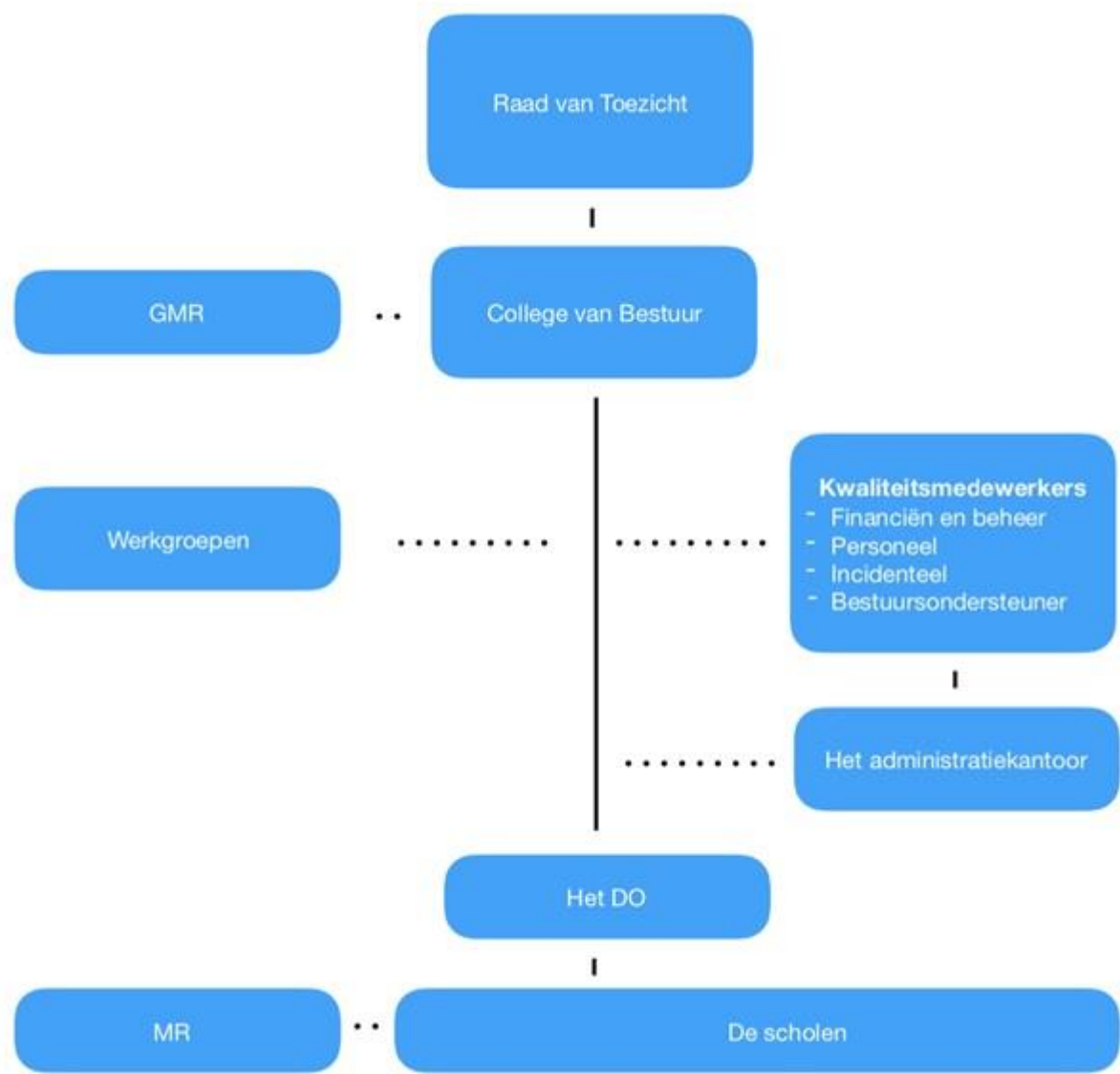
Code Goed Bestuur Primair Onderwijs

De Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs schrijft voor dat het jaarverslag openbaar wordt gemaakt (externe transparantie). Wij publiceren deze op onze website. Wij zijn voornemens om vanaf het jaarverslag van 2019 ook een publieksversie te publiceren. De jaarverslagen worden gedeeld met de afdeling onderwijs van de gemeenten West Betuwe en Neder-Betuwe. Ook de GMR en onze directeuren ontvangen een digitaal exemplaar (en desgewenst een papieren exemplaar).

Het CvB evalueert het eigen handelen in gesprekken met het DO en het gesprek met de schoolteams dat in 2019 gestart zal gaan worden en onderdeel uitmaakt van de cyclus van de schoolbezoeken van het CvB aan de scholen. Alle scholen worden door het CvB een drietal keer per schooljaar bezocht, waarbij de klassen worden bezocht en er een gesprek met de directeur is. Tijdens een van de drie bezoeken spreekt het CvB ook met een afvaardiging van de leerlingen van de bovenbouw van de school.

Het CvB bestaat sinds de zomer van 2018 uit een persoon; de voorzitter Jeroen Goes. De voorzitter is derhalve verantwoordelijk voor alle beleidsterreinen. Hij wordt daarbij ondersteund door de stafbureau medewerkers. Deze worden op diverse terreinen ondersteund door externen zoals bijvoorbeeld het Administratiekantoor (Cabo) en een bedrijfsarts.

Jeroen Goes is in 2018 onbezoldigd bestuurder geweest van AFS Nederland. Een internationaal uitwisselingsorganisatie voor jongeren. Per 1 januari 2019 is hij voorzitter geworden van deze stichting.

Vastgestelde beleidsstukken in 2018

De volgende beleidsdocumenten zijn in het DO (en waar nodig ook in de GMR) vastgesteld.

- Jaarplan 2018/ 2019
- Bestuursopdracht 2018/ 2019
- ICT Jaarplan 2019
- Bestuursformatieplan 2018/ 2019
- Verzuimbeleid
- Regeling ontwikkelingsgesprekken
- Gesprekkencyclus voorzitter CvB
- Introductie en begeleiding nieuwe medewerkers
- Managementstructuur op de scholen
- Attentieregeling
- Ziekte- en verzuimbeleid
- Bestuursverslag 2017
- Jaarrekening 2017
- Vaststelling begroting 2019
- Vaststellen meerjarenbegroting 2019 - 2023
- Handboek AVG

Afgesloten contracten

- Meervoudig onderhandse aanbesteding ICT Hardware
- Meervoudig onderhandse aanbesteding touchscreens scholen Neder-Betuwe
- Mantelcontract Burgman supply voor inrichting toiletten aangescherpt
- Contract Privacy at School uitwerken AVG
- Verlengoptie contracten schoonmaak gebruikt. (2019 Europese aanbesteding) CTS
- Huurcontract stafkantoor 2e periode van vijf jaar in per 1 juli 2018. VOC
- Fusiebegeleiding VOS/ABB
- Fusiebegeleiding Tricht/Buurmalsen VOS/ABB
- Verlengingsoptie contract leermiddelen gebruikt. Heutink
- Meervoudig onderhandse aanbesteding meldkamer en alarmopvolging. Schipper security

De Europese aanbesteding voor "energie voor scholen" loopt in 2019.

De meervoudig onderhandse aanbesteding print- en scanapparatuur loopt in 2019.

Hoofdstuk 3. Onderwijs

'Stichting Fluvium biedt kwalitatief hoofwaardig, innovatief, opbrengstgericht en gevarieerd openbaar onderwijs, waarin alle aandacht is voor samen leren en werken en samen leven. Met ons onderwijs willen we een fundamentele bijdrage leveren aan de ontwikkeling van elk aan ons toevertrouwd kind.' (Missie van de Stichting)

De scholen, met ieder hun eigen geschiedenis als zelfstandige school opererend onder een gemeentebestuur, dragen ieder hun eigen identiteit. Daarnaast zijn de 21 scholen gesitueerd over een breed en zeer diverse palet van dorpen en kernen in de Betuwe. Iedere school wordt voor een omgevings-specifieke uitdaging gesteld om de missie van onze stichting naar eigen idee vorm te geven.

Dit betekent dat scholen hun eigen jaarplannen opstellen en hun professionaliseringsplan hierop laten aansluiten.

Op al onze scholen worden daarbij digitale middelen toegepast, echter de wijze waarop dit wordt vormgegeven is zeer school-specifiek. Van computers als 'leidend' tot 'ondersteunend' en alle vormen die zich daartussenin begeven.

Onze scholen hebben zich dit jaar binnen hun concept en de algeheel gedeelde missie van Fluvium verder ontwikkeld. Het concept van Unitonderwijs is op een aantal scholen verder ontwikkeld en bij een aantal scholen, mede als gevolg van de daling van het aantal leerlingen, in een opstartfase gekomen.

De samenwerking met ouders wordt als belangrijk ervaren en heeft op een aantal scholen specifiek onder de aandacht gestaan om deze samenwerking te versterken of te verbeteren.

De kwaliteit van onderwijs heeft in 2018 onder druk gestaan van het toenemende lerarentekort. Op www.lerarentekortisnu.nl hebben onze scholen de volgende meldingen gedaan:

Aantal meldingen	135
Aantal leerlingen die het betreft	3228
Directie of ib voor de klas	35
Gepensioneerde voor de klas	2
Invaller via detacheringsbureau	19
Klas naar huis sturen	30
Onbevoegde voor de klas	17
Parttimer komt extra terug	20
Verdelen over andere klassen	12

De volgende cijfers, als meetbare indicatoren voor kwaliteit, zijn van onze scholen weer te geven.

	Eindtoets	Tevredenheid ouders (NPS)	Tevredenheid medewerkers (NPS)	Ziekteverzuim
Bloeiende Betuwe	540	29	80	2,6
Springplank	541	62	71	1,4
Lokhorst	536	-3	42	0,4
Op 't Hof	533	26	22	4,9
Mr Aafjes	540	13	-12	6,1
Jan Harmenshof	536	29	75	1,7
D'n Bogerd	535	-16	9	1,4
Malsenburg	537	0	57	1,1
KWA Haaften	536	-10	30	2,2
Waerdenburgh	535	3	0	5,9
Rietschoof	534	38	71	12,2
OBS Est	542	65	45	0,7
Burg. WvE Varik	539	26	36	16,4
PWA Ophemert	533	16	22	1,0
PWA Echteld	535	42	33	1,9
Houtkoper	85	34	63	2,2
Palet Kesteren	536	-17	18	2,3
Palet Opheusden	536	5	20	1,1
De Bellefleur	78	15	17	6,4
Isandra	526	-25	0	1,0

Eindtoets

Twintig scholen hebben met hun score boven de ondergrens van de inspectienorm gescoord. (deze wordt per schoolgroep vastgesteld en verschillen dus tussen de onderlinge scholen).

Voor de Houtkoperschool betekende dit na twee jaar onder deze norm te hebben gescoord dat zij een oordeel 'zwak' hebben kunnen voorkomen (dit oordeel wordt verstrekt wanneer een school drie achtereenvolgende jaren onder de ondergrens scoort).

Alleen de Isandraschool scoorde dit jaar onder de ondergrens. Opgemerkt dient te worden dat er dit jaar slechts zes kinderen de eindtoets hebben gemaakt. Hierdoor kan de score van één kind zeer bepalend zijn voor het groepsgemiddelde.

Tevredenheidsonderzoek

In 2018 is er voor het eerst binnen Fluvium een voor alle scholen identiek tevredenheidsonderzoek uitgevoerd door DUO onderwijsonderzoek. De gegevens in dit overzicht geeft een tweetal cijfers uit dit onderzoek weer. Het betreft de Net Promotor Score van ouders en medewerkers van de school.

Bij de NPS gaat het om de verhouding tussen de groep medewerkers (of ouders) die de eigen school promoot (als aantrekkelijke werkgever/ school) en de groep medewerkers (of ouders) die de eigen school 'afvalt'.

NPS doelgroep	Waarde
Sector onderwijs - medewerkers	+23
Benchmark 2018 - medewerkers	+19
Alle sectoren landelijk - medewerkers	-15
Fluvium gemiddeld - medewerkers	+33
Ouders sector onderwijs	+13
Ouders Fluvium	+18

De onderzoeksresultaten zijn op schoolniveau met de MR en de teamleden besproken en nader geanalyseerd. Op deelterreinen zijn er conclusies en acties aan verbonden. Stichtingsbreed zijn er geen acties geformuleerd. We kunnen constateren dat de tevredenheid onder onze medewerkers en ouders gemiddeld genomen goed is.

Overigens zijn ook onze leerlingen van de bovenbouw bevraagd. Ook hieruit is een positief beeld ontstaan en zijn de cijfers op schoolniveau nader besproken en geanalyseerd.

Ziekteverzuim

Om kwaliteit van onderwijs te kunnen leveren is het personeel van cruciaal belang. Een laag verzuimcijfers is kan een teken zijn van welbevinden en is essentieel voor de borging en ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs en de continuïteit van het onderwijsproces.

Verzuim	Percentage
Landelijk primair onderwijs (bron CBS '16)	6,4%
Fluvium 2018	4,2%
Doelstelling Fluvium	4,5%

Passend Onderwijs

Stichting Fluvium is onderdeel van het wettelijke samenwerkingsverband BePO, waarbij de basisschoolbesturen uit Geldermalsen, Neder-Betuwe, Neerijnen, Buren, Tiel en Culemborg zijn aangesloten. BePO ondersteunt scholen bij het vormgeven van zorg en ondersteuning aan leerlingen.

Het SWV heeft in 2018 €80 per leerling beschikbaar gesteld om de doelen van passend onderwijs te behalen. Deze gelden zijn naar rato van leerlingenaantal verdeeld over de scholen ten behoeve van het onderwijs aan deze doelgroepkinderen.

Daarnaast is het voor de scholen mogelijk om via een arrangement aanvraag extra ondersteuning te kunnen bieden aan speciale doelgroepkinderen. De arrangementen zijn onderverdeeld in drie categorieën: b/c/d. (Het 'a' arrangement is eerder in deze beleidsperiode onder de basisondersteuning van de scholen gekomen). Indien de aanvraag door het SWV wordt toegewezen, krijgt de school extra budget om deze leerlingen extra te kunnen ondersteunen.

Voor Fluvium is hier een totaalbedrag van €263.81 aan de scholen toebedeeld. Per 1 augustus 2018 zijn de a/b arrangementen van het SWV komen te vervallen. De zorg voor deze leerlingen is tot de basisondersteuning van de school gaan behoren. Als gevolg hiervan is er een extra bedrag aan het leerlingbedrag toegevoegd. Per leerling is er vanaf 1 augustus 2018 €105 beschikbaar. (was €80). In 2019 zal de financiële systematiek van het SWV ingrijpend veranderen.

Er zijn in 2018 10 leerlingen naar het SBO verwezen en 4 naar SO. Dit zijn alleen de leerlingen waar bij BePO een TLV is aangevraagd. Leerlingen die naar een cluster 1 of 2 school gaan, krijgen geen TLV van BePO.

Satellietgroep D'n Bogerd

Per 1 augustus 2018 is er op D'n Bogerd een satellietgroep gestart. Deze Satellietgroep is verbonden aan Entrea speciaal basisonderwijs. Een leerkracht van deze school is voor drie dagen per week verbonden aan deze klas. In 2018 zijn er zes leerlingen die door dit initiatief gespecialiseerd onderwijs thuisnabij krijgen aangeboden. De leerlingen integreren waar mogelijk in de school bij de schoolactiviteiten van de leerlingen van D'n Bogerd. De expertise van de leerkracht wordt gedeeld met het team. De bekostiging vindt voor vijf van de zes kinderen doormiddel van de arrangementgelden plaats. De zesde leerling met een toelaatbaarheidsverklaring voor het SO wordt bekostigd door het SO (geld volgt leerling).

In 2019 zal de bekostiging, als gevolg van het verdwijnen van de arrangementen, op een andere wijze dienen te worden geregeld.

Levensbeschouwelijk onderwijs

Juist in het openbaar en algemeen toegankelijk onderwijs is het van groot belang dat scholen aandacht hebben voor levensbeschouwing. Diversiteit en respect staan hierbij centraal. Openbaar onderwijs laat leerlingen nadenken over hun eigen levensbeschouwelijke identiteit. Zij leren ook begrip te hebben voor de ander. Dit waarde(n)rijk onderwijs staat in de traditie van Nederland als tolerant en beschaafd land met waarden en normen die voortvloeien uit de Grondwet en de mensenrechten.

Zes van onze scholen maken - na een behoefte-inventarisatie onder de ouders - gebruik van de rijkssubsidieregeling om bevoegde en betaalde leerkrachten aan te stellen voor Godsdienstig Vormingsonderwijs (GVO) en/of Humanistisch Vormingsonderwijs (HVO).

De school dient hiertoe jaarlijks een aanvraag in die wordt onderbouwd door ouders schriftelijk meerdere keuzemogelijkheden voor te leggen. GVO/HVO probeert aanvragen te honoreren die door meer dan zeven ouders worden ondersteund, zodat er lesaanbod op maat geboden kan worden.

Hoofdstuk 4. Personeel

Ziekteverzuim	Percentage
Landelijk primair onderwijs (bron CBS '16)	6,4%
Fluvium 2018	4,2%
Doelstelling Fluvium	4,5%

In 2018 hebben we de doelstelling extra scherp gesteld en behaald. Interventies in het DO als voorlichting en begeleiding en de samenwerking met de bedrijfsarts en arbeidsdeskundige hebben hier mede toe geleid.

Beleid

In 2018 is er een aantal beleidsstukken vastgesteld en geïmplementeerd ten behoeve van het personeelsbeleid van onze stichting.

Te weten:

- Introductie en begeleiding nieuwe medewerkers
- Managementstructuur op de scholen
- Attentieregeling
- Verzuimbeleid
- Regeling ontwikkelingsgesprekken
- Gesprekkencyclus voorzitter CvB
- Werkkosten- en cafetariaregeling
- AVG handboek

Wachtgelden

Het beleid van Fluvium bij ontslag en einde dienstverband is zodanig ingericht dat er met succes een vergoedingsverzoek kan worden ingediend bij het Participatiefonds. Hiervoor zijn bij het Participatiefonds duidelijke stappen beschreven waaraan moet worden voldaan om goedkeuring van een vergoedingsverzoek te krijgen. Vanaf de invoering van dit beleid van het Participatiefonds heeft Fluvium geen afgekeurde vergoedingsverzoeken meer ontvangen. Ingeval van een afgekeurd vergoedingsverzoek worden de wachtgelduitkeringen ingehouden op de bekostiging van Fluvium.

Eigen risicodragerschap

Sinds 1 januari 2016 is Fluvium openbaar onderwijs eigenrisicodragers voor het Vervangingsfonds. In de balans is een voorziening opgenomen voor vervanging waarvan de dotatie gelijk is aan de premie die voorheen betaald werd aan het Vervangingsfonds. Hiertegenover worden alle kosten van vervanging geboekt. Dit betreft ook de vervangingen die in het verleden buiten de dekking van het Vervangingsfonds vielen en de kosten van IPPON (vervangingspool).

Dit heeft geresulteerd in de volgende opbrengsten en tekorten ten opzichte van het opgenomen begrotingsbedrag in de volgende jaren:

2016: € 26.461,= tekort

2017: € 5.185,= overschot

2018: € 140.664,= overschot (laag ziekteverzuim)

De verantwoording van deze bedragen zijn in de jaarrekening opgenomen.

Lerarentekort

Op initiatief van de voorzitter van het CvB is er sinds januari 2018 een landelijke website opgericht om de gevolgen van het lerarentekort in Nederland landelijk in kaart te brengen; www.lerarentekortisnu.nl

Ook onze scholen zijn gevraagd om het ervaren tekort op die site te melden.

Hoewel de onderstaande cijfers wellicht niet de werkelijkheid 100% weer zal geven, geeft het een goede indicatie van de gevolgen van het toenemende lerarentekort in 2018.

Andere acties en activiteiten

Communicatie

De communicatie met ons personeel hebben wij versterkt middels het Intranet en de totstandkoming van het Fluvium Handboek.

Op het Intranet worden berichten namens het CvB en interne vacatures geplaatst. Eenmaal per week ontvangen de medewerkers een nieuwsbrief met een samenvatting van alle geplaatste berichten.

Voor de directeuren is er een afgesloten deel van het Intranet. Zij ontvangen dagelijks een samenvatting van berichten.

Het handboek bevat een ordening van alle beleidsstukken van de stichting.

Kennissessies

Voor onze medewerkers hebben we in 2018 een start gemaakt met het geven van kennissessies.

Er zullen er vier per jaar worden gegeven, waarbij medewerkers kennis opdoen rondom een bepaald thema. Ontmoeting met Fluvium collega's is een belangrijk bijkomend effect van deze kennissessies. In 2018 is de eerste van een serie van vier sessies in '18/'19 gehouden: Zelfsturing en executieve functies in de klas door Diana Smidts. Deze is bezocht door ruim veertig medewerkers en als zeer goed geëvalueerd.

Financiële stromen

Door de financiële stromen inzichtelijk te maken en hierdoor ook de prestatieboxgelden grotendeels op schoolniveau te alloceren, hebben scholen en hun medewerkers directe invloed op de invulling van hun professionalisering. Hiertoe schrijven de scholen een eigen schoolgebonden professionaliseringsplan waarin de besteding van het geld wordt verantwoord.

Voor de werkdrukken geldt hetzelfde: de gelden worden rechtstreeks aan de scholen toebedeeld. Schoolteams bepalen zelf de wijze waarop dit geld wordt besteed. Gezien de diversiteit van de scholen is de wijze waarop dit budget wordt besteed dan ook zeer divers. Voor een aantal scholen geldt dat juist hierdoor een extra groep kan worden geformeerd. Een andere school heeft een eventmanager aangesteld, en weer andere scholen vinden een oplossing in het aanstellen van een extra onderwijsassistent.

Hoofdstuk 5. Fusies

Onze organisatie heeft in 2018 te maken gehad met twee fusieprocessen.

Onderwijsgroep Spoenk (twee brinnummers, zes locaties) en Stichting Fluvium (dertien brinnummers, vijftien locaties) zijn tot een stichting samengegaan. Basisschool De Malsenburg in Buurmalen (44 leerlingen) en Basisschool Op 't Hof in Tricht (131 leerlingen) hebben het fusieproces succesvol afgerond en zullen per 1 augustus 2019 zijn gefuseerd.

De samenvoeging van Spoenk en Fluvium, sinds 2016 reeds samengegaan in een personele Unie, levert een aantal voordelen op:

- efficiënte en financiële voordelen door samenvoeging van stafbureaus;
- professionele aansturing binnen de bestuurlijke kolom;
- duidelijke verdeling taken en verantwoordelijkheden in de bestuurlijke kolom en hierdoor ook meer duidelijkheid binnen de organisatie over aansturing op het stafbureau;
- meer slagvaardigheid in besluitvorming;
- versterking medezeggenschap binnen een gezamenlijke GMR;
- versterking van de positie als werkgever, meer mogelijkheden voor mobiliteit;
- het versterken van de positie van het openbaar onderwijs binnen de nieuw te vormen stichting middels de gezamenlijke missie en visie;
- hierdoor uiteindelijk (nog) betere kwaliteit van het onderwijs: nadrukkelijk delen en uitwisselen van expertise en scholing.

Nadat in het voorjaar eerst nog het tienjarig jubileum van onderwijsgroep Spoenk is gevierd, is de fusie op 1 augustus 2018 geëffectueerd.

Deze eenwording is zonder enige problemen verlopen. Voor de medewerkers van Spoenk betekende dit het opnieuw afsluiten van arbeidsovereenkomsten en een omzetting in het salarissysteem.

Voor de naamgeving van de nieuwe stichting is er onder de medewerkers een peiling gehouden. Een overgrote meerderheid, waaronder ook een meerderheid onder de voormalige Spoenk medewerkers, heeft daarbij aangegeven voort te willen gaan onder de naam Fluvium.

Ter onderstreping van het openbare karakter van onze scholen is daar bij ingebruikname in schrift en verbaal 'openbaar onderwijs' aan toegevoegd.

De intentieverklaring voor de samenvoeging van De Malsenburg en Op 't Hof is in juni 2017 ondertekend. Het proces dat tot de uiteindelijke fusie moest leiden is een moeizaam proces geworden. Dorpsraden, de politiek en de media hebben zich met de situatie bemoeid. Er zijn informatieavonden in de raadszaal gehouden, een enquête door de gemeente uitgevoerd om een gewenste locatie voor nieuwbouw in beeld te brengen en informatieavonden op beide scholen gehouden. Hoewel de druk tijdens dit proces bij alle betrokkenen werd opgevoerd, is de uiteindelijke ondertekening van de fusie-effectrapportage op 1 juni 2018 door beide Medezeggenschapsraden ondertekend.

Het schooljaar 2018/2019 is als overgangsjaar gezien. Per 1 augustus 2019 zullen de kinderen van De Malsenburg hun intrek gaan nemen bij Op 't Hof en is de fusie daadwerkelijk een feit.

De school zal dan in afwachting zijn van de nieuwbouw op een waarschijnlijke locatie tussen beide dorpskernen in. Daar zal een Integraal Kind Centrum worden gebouwd voor de circa 175 leerlingen van de nieuwe school.

Hoofdstuk 6. ICT

In 2018 heeft het bovenschools ICT beleid een nieuwe wending gekregen.

Door wisseling van de bovenschoolse ICT'ers en het uiteindelijk verdwijnen van deze functie in de organisatie is de verantwoordelijkheid voor dit beleid bij het CvB komen te liggen.

Het CvB heeft zich samen met de ICT-coördinatoren gericht op het vaststellen van een visie en het formuleren van een aantal acties voor het kalenderjaar 2019.

De Fluvium scholen staan met de blik gericht naar de maatschappij. Dat betekent dat zij de wereld ziet veranderen, ook op ICT-gebied. Iedere leerling dient bepaald basisvaardigheden te leren die hem of haar ondersteunen om een plek in de maatschappij te kunnen vinden. Een goede toepassing van ICT-mogelijkheden geeft goede ondersteuning voor de leerkracht en levert een bijdrage aan het verminderen van de werkdruk.

In 2018 zijn de volgende doelstellingen geformuleerd die in 2019 zullen worden gerealiseerd:

- Meerjaren investeringsplan; de ICT'er weet wat er te besteden is.

- ICT is meer dan een 'computerconciërge'. Taken en competenties van leerkracht, ICT en Cloudwise zijn optimaal ondersteunend

- Alle ICT'ers hebben google educator 1 en 2 behaald (eind 2019) en zijn optimaal in staat om hun medewerkers te helpen bij hun ontwikkeling.

- Scholingsaanbod voor alle medewerkers om de basiscompetenties van computergebruik op orde te krijgen.

- Iedere school heeft een ICT jaarplan (schooljaar). Afstemming met MR, team en bovenschools ICT'ers. Om met, van, voor en door elkaar te kunnen leren en ontwikkelen.

Hoofdstuk 7. Huisvesting

Algemeen

De scholen zijn de uithangborden van onze organisatie. Sinds 2015 zijn de scholen ten aanzien van de investeringen in gebouwen niet meer volledig afhankelijk van gemeentebestuur.

Onze doelstelling is en blijft te zorgen voor scholen met een gezond binnenklimaat, duurzame en volledig op de onderwijsseisen aangepaste, flexibele gebouwen. Gezien de grote bevolkingskrimp in de komende jaren zal opnieuw kritisch gekeken moeten worden naar alle voorhanden gebouwen.

Opwekking van duurzame energie door bijvoorbeeld zonnepanelen wordt in de plannen rondom de gebouwen met de gemeentes uiteraard meegenomen.

Stichting Fluvium onderschrijft de diversiteit van de onderwijskundige concepten volledig en zal in de komende vier jaren nog sterker inzetten op het verbeteren van de huisvesting en voorzieningen. Gezien de bevolkingskrimp in Rivierenland en de gemeentelijke ambitie om openbaar onderwijs aan te bieden in zoveel mogelijk dorpskernen, is veelvuldig overleg met elkaar nodig. Stichting Fluvium wil nadrukkelijk partner zijn in het huisvestingsbeleid van de gemeenten.

Stichting Fluvium wil dus haar schoolgebouwen steeds flexibeler (ver-)bouwen, inzetten en afstemmen op onderwijsconcepten, bevolkingskrimp en de omslag naar een professionele leermeenschap. Het gebouw dient ondersteunend te worden gemaakt aan onderwijsdoelen, in plaats van het als voldongen feit te aanvaarden.

Groot en klein onderhoud

Zowel in het integraal huisvestingsplan van voorheen gemeente Geldermalsen als in die van gemeente Neder-Betuwe worden plannen gemaakt voor het toekomstbestendig maken van bestaande schoolgebouwen en daarbij is door de gemeenteraad van Geldermalsen een renovatiebudget van 8,3 miljoen euro beschikbaar gesteld en een verduurzamingsbudget per school. In Neder-Betuwe wordt op dit moment gezocht naar middelen voor het uitvoeren van de plannen in het IHP.

Vanwege een naderende renovatie of zelfs beoogde nieuwbouw worden de scholen die hiervoor in aanmerking komen conserverend onderhouden. Dit betekent dat er aan deze scholen uitsluitend noodzakelijk onderhoud wordt toegepast om de middelen beschikbaar te hebben voor cofinanciering bij renovatie of nieuwbouw. Hiermee wordt voorkomen dat kapitaalvernietiging plaatsvindt en middelen optimaal voor de toekomst worden ingezet.

Voor de scholen waarvoor geen renovatie is gepland wordt conform het meerjaren onderhoudsplan MJOP onderhoud gepland en uitgevoerd.

Jaarlijkse inspectie

Vanuit het MJOP worden jaarlijks na inspectie jaarplannen opgesteld voor onderhoudswerkzaamheden en in de begroting opgenomen. Tijdens deze inspectie worden ook de punten uit de risico-inventarisatie en evaluatie jaarlijks meegenomen en worden ook de speeltoestellen gekeurd op veiligheid.

Klein onderhoudsteam

Fluvium Openbaar Onderwijs kent een klein onderhoudsteam die bestaat uit vijf conciërges en als tweede echelon een allround klussenbedrijf. De conciërges lopen de scholen regelmatig door aan de hand van conciërgelijsten en voeren zelf kleine reparatie en onderhoudsklussen uit. Indien het

werk teveel of te specialistisch wordt kan het klussenbedrijf worden ingeschakeld. Voor de elektrische installaties en de waterbouwkundige installaties heeft Fluvium vaste contract partners.

Lopende projecten

Nieuwbouw Kindcentrum de Plantage

De nieuwbouw in de Plantage loopt tegen vertraging op als gevolg van gestegen bouwrijzen en het vinden van een aannemer om het gebouw te realiseren. Fluvium en gemeente West Betuwe zijn in gesprek over de realisatieplanning voor het betrekken van de nieuwe school in schooljaar 2020-2021. Of dit gaat lukken. In dat schooljaar draait de Plantage met de groepen 1 t/m 5 en wordt de huidige noodhuisvesting te klein voor de leerlingenpopulatie.

Renovatie obs D'n Bogerd

Samen met het team van D'n Bogerd is in mei 2017 gestart met het opstellen van een renovatieplan voor obs D'n Bogerd. Deze school kwam als slechtste gebouw uit de kwaliteitsmeting die in opdracht van de gemeente werd uitgevoerd door bouwkundig bedrijf HEVO.

In 2018 heeft Fluvium bureau VKZ uit Bilthoven geconsulteerd om de plannen nogmaals door te rekenen rekening houdend met keuzes en prioriteiten. Uit deze berekeningen bleek dat er minimaal € 1.800,= per m² nodig is om de school te renoveren conform de eisen van het IHP en de school ook nog eens toekomstgeschikt te maken

Renovatie R. Lokhorstschool Deil

Voor deze school heeft Fluvium een berekening laten maken door bureau VKZ met daarin meegenomen de wensen voor onderwijskundige vernieuwing met in principe dezelfde uitkomsten als de doorrekening van de plannen van D'n Bogerd. Er zal door de gemeente meer geld beschikbaar moeten worden gesteld dan de huidige renovatie en verduurzamingsmiddelen om de huidige oude scholen toekomstbestendig te maken.

Nieuwbouw school Buurmalsen-Tricht

Op 1 augustus 2019 fuseren de scholen Op't Hof in Tricht en De Malsenburg in Buurmalsen tot één nieuwe school waarvoor plannen worden ontwikkeld voor nieuwbouw voor een school met daarin ook plaats voor peuteropvang en een kinderdagopvang. Er is in 2018 vooral gezocht naar geschikte locaties. Voor diverse locaties is een bestemmingswijziging nodig en dat neemt minimaal een jaar in beslag. Er is op dit moment nog geen start gemaakt met het ontwikkelen van de bouwplannen. Tot aan de realisatie van de nieuwe school zal het huidige gebouw van Op 't Hof de fusieschool huisvesten en wordt het schoolgebouw van de Malsenburg in juli 2019 worden overgedragen aan gemeente West Betuwe.

Overige belangrijke ontwikkelingen

Wens samen in één integraal kindcentrum van de Oranje Nassauschool en de Jan Harmenshof. De stichtingen CPOB en Fluvium hebben aangegeven de oude slechte gebouwen liever niet meer te renoveren, maar te opteren voor een krachtig integraal kindcentrum op één van de schoollocaties waarbij ook de peuteropvang en de buitenschoolse opvang worden betrokken. Mogelijk kan ook een nieuwe gymzaal worden meegenomen in de bouwplannen ter vervanging van de oude gymzaal nabij de Jan Harmenshof. Vanwege de gemeentelijke samenvoeging kan een aanvraag voor deze nieuwbouw niet eerder dan in het jaar 2020 worden ingediend bij de gemeente. De renovatiegelden alsmede de onderhoudsmiddelen zullen worden gereserveerd voor de realisatie van deze nieuwbouw.

Hoofdstuk 8. Financiën en Risicomanagement

Fusie:

Fluvium en Onderwijsgroep Spoenk werkten sinds 2013 al samen in een personele unie met het doel om op termijn te fuseren naar één bestuur. Vanaf 1 augustus 2018 is de fusie na vijf jaar een feit en heet het nieuwe gefuseerde bestuur Fluvium Openbaar Onderwijs.

In de vijf jaar van intensieve samenwerking is het financiële beleid gestroomlijnd met elkaar en heeft de fusie financieel weinig impact op de positie van de strategische kengetallen en de vermogenspositie van de fusie-organisatie. De meerjarenbegroting 2019 – 2022 is opgesteld voor de fusie-organisatie en laat een bestendige financiële toekomst zien met mogelijk nog ruimte voor nieuw beleid.

Doel:

Stichting Fluvium voert een financieel beleid waarbij de beschikbare middelen zoveel mogelijk worden ingezet om het onderwijsproces optimaal te ondersteunen. Denk daarbij aan inzet van formatie, leermiddelen en huisvesting. Het beleid is erop gericht om duurzaam financieel gezond te blijven door te sturen op kengetallen als de kapitalisatiefactor, rentabiliteit, solvabiliteit en liquiditeit.

De gekozen richting daarin is efficiënt omgaan met middelen. Dit wordt bereikt door een zo klein mogelijke overhead en door de budgetverantwoordelijkheid zo laag mogelijk in de organisatie te leggen. Om dit alles te faciliteren is een goed systeem van planning en control nodig. De resultaten hiervan geven kengetallen met waarden die passen bij de doelstellingen van het strategisch beleid

Er was in 2018 een begroting opgesteld met een resultaat van € 48.800,= positief. De realisatie week daar niet veel vanaf met een resultaat van € 38.959,= positief. Toch waren er wel een paar afwijkingen ten opzichte van de begroting waarneembaar;

Meevallers

Hogere Rijksbijdrage dan begroot € 560.030,=

Hogere overige baten € 67.351,=

Lagere overige lasten € 109.790,=

Lagere huisvestingslasten € 38.406,=

Tegenvallers

Hogere personele lasten € 767.055,=

Hogere afschrijvingen € 33.433,=

De afwijkingen worden in de jaarrekening 2018 van Fluvium nader toegelicht.

De totale baten, inclusief de financiële baten, bedroegen € 14.339.451 (begroot € 13.697.000) en de totale lasten bedroegen € 14.300.492 tegen begroot € 13.648.200).

In 2018 werd voor een bedrag van € 22.036,= gedoteerd aan de voorziening jubilea en voor een bedrag van € 29.042,= onttrokken voor jubilarissen, waardoor de voorziening afnam met € 7.006,= tot € 172.740,=

Het resultaat van 2018 ad. € 38.959,= zal worden toegevoegd aan de algemene reserves van Fluvium Openbaar Onderwijs.

Financiën op de balansdatum

Kengetallen:

	signalering	2018	2019	2020	2021
Kapitalisatiefactor	...	0,43	0,43	0,45	0,46
Solvabiliteit 1 (eigen vermogen/totaal vermogen)	0,3 - 0,7	0,76	0,76	0,77	0,77
Solvabiliteit 2 (eigen vermogen+voorzieningen /totaal vermogen)	0,3 - 0,7	0,79	0,79	0,79	0,79
Liquiditeit (current ratio)	1,00	2,97	3,04	3,34	3,61
Weerstandsvermogen PO	0,05 - 0,20	0,17	0,18	0,22	0,24
Weerstandsvermogen VO	0,10 - 0,40	0,39	0,39	0,41	0,42
Rentabiliteit	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01

Kengetallen

Ter beoordeling van de vermogens- en liquiditeitspositie van een instelling wordt doorgaans gebruik gemaakt van kengetallen. In het bestuursverslag zijn kengetallen opgenomen met betrekking tot de financiën op balansdatum. Zie daarvoor verder het financieel jaarverslag.

Kapitalisatiefactor

Een kengetal om te signaleren of misschien een deel van het kapitaal niet of inefficiënt benut wordt voor de vervulling van de onderwijstaken. Balanstotaal minus de boekwaarde van gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten uit gewone bedrijfsvoering inclusief de financiële baten.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen eigen en vreemd vermogen, verschaft inzicht in de financieringsopbouw en geeft aan in hoeverre aan de verplichtingen op langere termijn kan worden voldaan. De solvabiliteit wordt bepaald met het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Als vuistregel geldt dat de solvabiliteit minimaal tussen de 0,20 en 0,70 moet zijn om een goede verhouding tussen eigen en vreemd vermogen te hebben en om aan de lange termijnverplichtingen te kunnen voldoen.

Liquiditeit

De liquiditeit (current-ratio) geeft aan in hoeverre op korte termijn aan de betalingsverplichtingen kan worden voldaan. Liquiditeit is de verhouding tussen de vlottende activa (som van de liquide middelen en de vorderingen) en de kortlopende schulden. Bij een ratio van 1 of hoger is de liquiditeit voldoende.

Rentabiliteit

De rentabiliteit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel een negatief bedrijfsresultaat. Voor de onderwijssector is een rentabiliteit tot 0% verdedigbaar omdat het onderwijs geen winstoogmerk heeft. Rentabiliteit is het resultaat uit gewone bedrijfsvoering gedeeld door totale baten uit gewone bedrijfsvoering.

Weerstandsvermogen

Dit kengetal geeft inzicht in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen. Het weerstandsvermogen wordt bepaald door het eigen vermogen, als percentage van de totale baten.

Gang van zaken gedurende het verslagjaar

Fluvium Openbaar Onderwijs is lid van de coöperatieve vereniging Cabo die de financiële- en salarisadministratie uitvoert voor de stichting. Met Cabo zijn afspraken gemaakt rondom het tijdig opleveren van de meerjarenbegroting, tussentijdse financiële overzichten en de jaarrekening.

Planning & Controlcyclus

Conform onze planning en control cyclus werd voor eind april 2018 de jaarrekening en het bestuursverslag van de stichting opgesteld. Daarop volgde een pre-audit van de accountant in diezelfde maand.

Begin mei vond de definitieve accountantscontrole plaats. De controlebevindingen werden opgesteld in een managementrapportage voor het bestuur, opdat voor 1 juli de jaarrekening aangeboden kan worden aan het Ministerie van OCW en de overige stakeholders.

De controller van de stichting heeft voortdurend zicht gehouden op het verloop van de besteding van de budgetten en communiceert hierover met de budgetverantwoordelijke personen en de voorzitter van het College van Bestuur.

Eén keer per kwartaal heeft de stichting een financiële managementrapportage opgesteld als verantwoording naar het bestuur en de Raad van Toezicht voor de financiële gang van zaken.

- rapportage voor het 1e kwartaal: financiële afsluiting 15 april, rapportage eind april;
- rapportage voor het 2e kwartaal: financiële afsluiting 15 juli, rapportage eind juli;
- rapportage voor het 3e kwartaal: financiële afsluiting 15 oktober, rapportage eind oktober.

Invoering financieel informatiesysteem van Datapas

Met ingang van de meerjarenbegroting 2019 – 2022 is door Cabo een nieuw management informatiesysteem ingericht die het mogelijk maakt om per maand een tussentijds overzicht van de financiën, uitputting personeel en verzuimcijfers in één dashboard te presenteren aan interne stakeholders en de Raad van Toezicht. In het financiële deel is het mogelijk om de meerjarenbegroting op te stellen en de realisatie middels financiële rapportages periodiek naast de begroting te zetten, teneinde inzicht te krijgen in de financiële situatie van de stichting, de prognose voor het boekjaar, de realisatie van investeringen en de realisatie van de personele bezetting ten opzichte van de begrote formatie. Vanaf het boekjaar 2019 is dit systeem volledig operationeel.

Treasurybeleid

Voor het beheren van overvloedige liquiditeiten voert de stichting een treasurybeleid binnen de kaders van de regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2016. Deze regeling geeft de voorschriften voor het beleggen en belenen van publieke middelen. Fluvium Openbaar Onderwijs streeft naar een zo hoog mogelijk rendement op uitstaande middelen. Voor direct beschikbare liquiditeiten heeft Fluvium een spaarrekening bij de ING bank die momenteel vrijwel geen rente uitkeert.

Samenwerkingsverbanden

Fluvium Openbaar Onderwijs participeert in en is lid van samenwerkingsverband BePO

Hoofdstuk 9. Toekomstparagraaf

Het voorschrift van het ministerie van OCW geeft aan dat er in het jaarverslag een continuïteitsparagraaf dient te worden opgenomen. Hierin moet op verschillende bedrijfsterreinen het perspectief voor de komende drie jaar in beeld worden gebracht.

In het onderliggende verslag gaat het dus over de periode 2018 (verslagjaar), 2019, 2020 en 2021. Belangrijkste onderwerpen in deze paragraaf zijn leerlingen, personeel en financiën. Hierna wordt in de tabel weergegeven het aantal leerlingen en totale bezetting in fte van de medewerkers.

Personele bezetting in FTE	2018	2019	2020	2021
Management/directie	14,34	13,85	13,85	13,85
Onderwijzend personeel	122,81	121,31	119,28	119,28
Wetenschappelijk personeel				
Overige medewerkers	24,52	24,98	24,25	24,25
Totaal aantal begrote fte's	152,09	160,15	157,38	157,38
	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020
Leerlingen/studenten/deelnemersaantallen	2255	2177	2127	2109

Fluvium Openbaar Onderwijs loopt qua leerlingenaantallen de komende jaren nog terug en dit zal vooral gevolgen hebben voor het onderwijzend personeel. Vanwege de krappe arbeidsmarkt verwachten wij geen problemen met het terugbrengen van het personele bestand op basis van natuurlijk verloop.

Meerjaren exploitatiebegroting 2018 – 2021 en meerjaren balans 2018-2021

Balans	2018	2019	2020	2021
ACTIVA				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	0	0	0	0
Materiële vaste activa	3.073.483	3.056.860	2.720.560	2.427.160
Financiële vaste activa	0	0	0	0
Totaal vaste activa	3.073.483	3.056.860	2.720.560	2.427.160
Viottende activa				
Vorraden	0	0	0	0
Vorderingen	896.662	900.000	900.000	900.000
Effecten	0	0	0	0
Liquide middelen	3.295.160	3.355.161	3.780.761	4.147.061
Totaal Viottende activa	4.191.822	4.255.161	4.680.761	5.047.061
TOTAAL ACTIVA	7.265.305	7.312.021	7.401.321	7.474.221
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene Reserve	5.531.073	5.585.673	5.674.973	5.747.873
Bestemmingsreserve publiek	0	0	0	0
Bestemmingsreserve privaat	0	0	0	0
Bestemmingsfonds publiek	0	0	0	0
Bestemmingsfonds privaat	0	0	0	0
Totaal Eigen vermogen	5.531.073	5.585.673	5.674.973	5.747.873
Voorzieningen	178.612	178.612	178.612	178.612
Langlopende schulden	147.735	147.735	147.735	147.735
Kortlopende schulden	1.407.885	1.400.000	1.400.000	1.400.000
TOTAAL PASSIVA	7.265.305	7.312.021	7.401.321	7.474.221

Meerjaren exploitatiebegroting 2018 – 2021 en meerjaren balans 2018-2021

Staat/Raming baten en lasten

2018
2019
2020
2021

BATEN

Rijksbijdrage	14.069.430	14.059.100	13.628.300	13.514.400
Overige overheidsbijdragen en subsidies	25.340	8.300	8.300	8.300
Overige baten	244.051	96.600	71.900	71.900
College-, cursus- en examengelden	0	0	0	0
Baten werk in opdracht van derden	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	14.338.821	14.164.000	13.708.500	13.594.600

LASTEN

Personeelslasten	11.768.955	11.754.100	11.313.200	11.245.200
Afschrijvingen	503.833	546.800	525.600	500.400
Huisvestingslasten	782.340	774.600	765.900	766.000
Overige lasten	1.245.364	1.034.100	1.014.700	1.010.300
TOTAAL LASTEN	14.300.492	14.109.600	13.619.400	13.521.900
Saldo Baten en Lasten	38.329	54.300	89.000	72.700
Saldo financiële bedrijfsvoering	630	0	0	0
Saldo buitengewone baten en lasten	0	0	0	0
TOTAAL RESULTAAT	38.959	54.300	89.000	72.700
Incidentele baten en lasten	0	0	0	0

Op basis van de vorenstaande balansresultaten zijn onderstaande kengetallen berekend.

VALUATIE FINANCIËEL BELEID PRIMAIR ONDERWIJS

tg. Fluvium, Stg. openb. b.o.

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1. Vermogensbeheer											
solvabiliteit 2	signaal < 30%	79%	77%	73%	77%	76%	79%	79%	79%	79%	80%
kapitalisatiefactor	35%	40%	40%	42%	42%	46%	43%	43%	45%	47%	47%
kapitalisatiefactor (incl. privaat vermogen)	35%	40%	40%	42%	42%	46%	43%	43%	45%	47%	47%
mogelijk te hoge financiële buffer						n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	ja	ja
2. Budgetbeheer											
rentabiliteit	signaal < 10%	0,9%	-2,5%	-0,9%	1,3%	1,4%	0,3%	0,4%	0,7%	0,5%	0,7%
rentabiliteit (driejaarsgemiddelde)	< 0%			-0,8%	-0,7%	0,7%	0,9%	0,7%	0,4%	0,5%	0,6%
verschil netto resultaat - begroot resultaat		-	-	-	-	-					
liquiditeit (current ratio)	< 0,75	2,3	2,0	2,0	2,7	2,9	3,0	3,0	3,3	3,6	3,8
netto werkkapitaal	< 0%	13,2%	11,7%	13,8%	18,2%	22,3%	19,4%	20,2%	23,9%	26,8%	28,9%
ontwikkeling resultaat t.o.v. vorig jaar (x1.000)		€ 345-	€ 158	€ 230	€ 51	€ 147-	€ 16	€ 35	€ 16-	€ 19	
ontwikkeling liquiditeit t.o.v. vorig jaar (x1.000)		€ 284-	€ 704	€ 237	€ 1.398	€ 397-	€ 60	€ 426	€ 366	€ 311	
3. Weerstandsvermogen											
weerstandvermogen	signaal < 10%	39%	38%	37%	38%	40%	39%	39%	41%	42%	43%
weerstandvermogen PO	< 5% - 20% >	12%	12%	13%	17%	21%	17%	18%	22%	25%	27%

Toelichting meerjarenbegroting van de balans

Als gevolg van de kleine begrote positieve resultaten in de jaren 2019 t/m 2021 zal het eigen vermogen van de stichting verder oplopen wanneer deze resultaten gerealiseerd zullen worden. Het ligt in de bedoeling om ruimte voor nieuw beleid te creëren waardoor er mogelijk voor de komende jaren beleidsmatig met een negatief resultaat zal worden begroot. Fluvium streeft naar een kapitalisatiefactor van maximaal 40% en bij ongewijzigd beleid loopt dit kengetal op naar 47%.

Toelichting bij de staat van baten en lasten

De meerjaren staat van baten en lasten geeft een positief beeld voor de komende jaren qua resultaatontwikkeling. Door nog in te vullen beleid kan het resultaat 2019 in de realisatie lager uitpakken dan begroot en ook een klein negatief resultaat wordt hierdoor niet uitgesloten. Dit zal gedurende het kalenderjaar 2019 duidelijk worden. Het begrote resultaat is richtinggevend.

Risicobeheersing en controlesysteem

Het risicobeheersingssysteem

Om de toekomstige risico's voor onze stichting in beeld te brengen hebben wij in onze bijgestelde risicoanalyse van april 2018 een opstelling gemaakt van de grootste risico's voor onze stichting en er een maatregel bij benoemd.

Fluvium heeft die risico inventarisatie uitgevoerd met het doel de risico's die op de organisatie afkomen in kaart te brengen en hieraan een actie te verbinden. In de onderstaande tabel hebben wij de risico's benoemd en in geld uitgedrukt.

Daarnaast is het erg belangrijk om te weten hoe groot de kans is dat het risico zich voordoet en wat de impact is voor onze organisatie.

Dit is uitgedrukt in een vijfpuntschaal:

Kans of effect:

1	Zeer klein
2	Klein
3	Gemiddeld
4	groot
5	Zeer groot

Het risico wordt berekend uit de formule effecten x kans.

Bij ieder risico heeft Fluvium een maatregel benoemd om de genoemde risico's de baas te blijven.

Accepteren:

Fluvium kan weinig invloed uitoefenen en accepteert het risico.

Beheersen:

Fluvium stelt een beheersplan op voor de genoemde risico's zodat zij voorbereid is op het moment dat risico's werkelijkheid worden. Om risico's te kunnen beheersen moet er voldoende buffer zijn in het eigen vermogen om klappen op te kunnen vangen.

Dit betekent een deel van het eigen vermogen dat door negatieve resultaten kan worden ingeteerd zonder dat de strategische kengetallen een alarmerende stand aan gaan nemen. De buffer die Fluvium op basis van de onderstaande risico's moet aanhouden, ligt veel hoger dan de 5% van het eigen vermogen die de commissie Don noemde in haar rapport van 2009.

Risico analyse

		Effecten	Kansen	Risico	Maatregelen (beheersen/ accepteren/ verzekeren/	Opmerkingen	Financiële dekking	Toelichting op de risicofactoren
A Risico leerlingen								
a1	Instroom leerlingen	4	1	4	accepteren	het is goed in kaart gebracht	€ 0,00	Risico's in de instroom van Iln over een periode van minimaal 4 jaren
a2	Tussentijdse uitstroom	2	1	2	accepteren	niet beïnvloedbaar	€ 0,00	Risico's in de uitstroom van Iln over een periode van minimaal 4 jaren
a3	Concurrentie positie	3	1	3	beheersen	openbaar onderwijs = geïsoleerd. Bogerd/ Jan Harmenshof	€ 0,00	Sluit het onderwijsconcept en/of het profiel aan op de behoefte van Iln en ouders?
a4	PR en marketingstrategie	1	1	1	beheersen	huidige strategie blijven volgen/ openbaar onderwijs is redelijk geïsoleerd	€ 0,00	Hoe wordt de onderwijsinstelling gewaardeerd ten opzichte van andere scholen in de omgeving?
a5	Tevredenheid leerlingen	3	1	3	beheersen	2019 hoge scores	€ 0,00	Wordt een succesvolle PR en marketing strategie uitgevoerd?
a6	Tevredenheid ouders	4	2	8	beheersen	2019 Op schoolniveau verbetering mogelijk	€ 10.000,00	Tevredenheid Iln blijkend uit tevredenheidsonderzoeken
Gemiddelde risico leerlingen		3,5						
B Risicofactoren								
b1	Kwaliteit onderwijskundig beleid	4	2	8	beheersen	Over het algemeen tevreden - inzet voor evt interventies	€ 20.000,00	De kwaliteit van het onderwijskundig beleid.
b2	Onderwijskundige vernieuwingen	3	1	3	beheersen	Over het algemeen tevreden - inzet voor evt interventies	€ 0,00	Het innoverend vermogen van de schoolorganisatie.
b3	Kwaliteit onderwijs	4	2	8	beheersen	Over het algemeen tevreden	€ 20.000,00	De kwaliteit van het onderwijs, op basis van schoolbezoek, tevredenheidsonderzoeken
b4	Kwaliteitskaart inspectie	3	1	3	beheersen	Alle scholen zijn in het basistoezicht	€ 0,00	De resultaten volgens de kwaliteitskaart van de Inspectie
b5	Eindtoets bo	3	1	3	beheersen	Op 1 school na alle scholen binnen de norm	€ 0,00	De resultaten zoals blijkend uit eindtoets
b6	Onderwijstijd	1	1	1	beheersen		€ 0,00	Risico's in het realiseren van de verplichte onderwijstijd
b7	Zorgbreedte	3	4	12	beheersen	Toenemende zorg ivm huidige situatie SWV (2019)	€ 40.000,00	Risico's ten gevolge van Passend Onderwijs
Gemiddelde risico		5,4						
C Risicofactoren personeel								
c1	Werving van personeel	4	4	16	beheersen	Zeer lastige situatie mogelijk inkoop extern	€ 100.000,00	Kan de school in de komende jaren genoeg bekwaame en bevoegde medewerkers vinden?
c2	Ziekteverzuim	3	2	6	beheersen	2018 4,5% huidig verzuim 2,3% (januari 2019)	€ 100.000,00	Risico op extra kosten bij hoog ziekteverzuim.
c3	Uitkering bij overlijden	1	1	1	accepteren	Risico is altijd aanwezig	€ 15.000,00	Werkgever betaalt uitkering bij overlijden.
c4	Wachtgeldrisico	3	2	6	beheersen	Procedures zijn gedekt, echter risico is niet altijd te voorzien	€ 100.000,00	Is er sprake van (verplichte) herbenoeming van wachtgelders en van (kans op) wachtgelders voor rekening van bevoegd gezag?
c5	Deskundigheid / scholing	1	2	2	beheersen	Incidenteel bij problematiek op school	€ 15.000,00	Is het personeel voldoende toegerust voor de gestelde taken en wordt er een scholingsplan gehanteerd?
c6	Tevredenheid medewerkers	1	1	1	beheersen	2019 hoge scores	€ 0,00	Tevredenheid medewerkers en risico's van ongewenst personeelsverloop
c7	Werkdruk	3	4	12	beheersen	zullen we in Fluvium Kompas '20 - '24 opnemen	€ 0,00	Is de werkdruk een risico voor de gezondheid van de medewerkers en de continuïteit van het onderwijs?
c8	Arbeidsconflict	4	2	8	beheersen	risico is altijd aanwezig	€ 300.000,00	Risico op arbeidsconflicten en de kosten voor jur. ondersteuning, outplacement en afkoopregelingen
c9	Bapo en verlofrechten	1	1	1	beheersen	is in de formatie opgenomen	€ 0,00	"Oude" rechten in voorziening Bapo die overgeheveld zijn naar de reserve
c10	Functiondifferentiatie	4	4	16	beheersen	Beleid dient te worden gemaakt passend binnen de bekostiging	€ 0,00	Zijn er m.b.t. functiondifferentiatie risico's? Bijv. bij te weinig: pers.verloop; bij veel: scholingskosten e.d.
c11	Jubilea en vertrek	2	1	2	beheersen	Is voorzien op basis van kansberekening	€ 0,00	Voor jubilea is er een adequate voorziening. Risico afgekeurd vergoedingsverzoek participatiefonds.
Gemiddelde risico personeel		6,9						

Risico analyse

	Effecten	Kansen	Risico	Maatregelen (beheersen/ accepteren/ verzekeren/)	Opmerkingen	Financiële dekking	Toelichting op de risicofactoren
--	----------	--------	--------	--	-------------	--------------------	----------------------------------

D Risicofactoren organisatie

d1	Kwaliteit van de leiding	3	1	3	beheersen	Huidige stand is positief	€ 100.000,00	Zijn directie en schoolleiding voldoende toegerust en competent, wordt de kwaliteit bewaakt en worden onvoorziene risico's afgedekt?
d2	Kwaliteit beleidsplannen	1	3	3	beheersen	Dit verdient aandacht	€ 20.000,00	Is het beleid op het gebied van onderwijs, beheer, financiën, P&O van voldoende kwaliteit?
d3	Vertrek leden schoolleiding	4	2	8	beheersen	Werving/ selectie (ondergebracht bij d1 en elders)	€ 0,00	Directielid kan plotseling vrijwillig vertrekken door andere functie elders, dan wel gedwongen vertrek na conflict.
d4	Stabiliteit	3	2	6	beheersen	Naar tevredenheid	€ 0,00	Is in de lijn bestuur, directie, staf een evenwichtige structuur (o.a. com. en besluitvorming)?
d4	Relatie (G)MR	3	2	6	beheersen	In opbouw maar naar tevredenheid	€ 0,00	Hoe is de relatie van de directie/schoolleiding met de MR?
d5	Kwaliteit van de processen	2	3	6	beheersen	Doorlopend proces passend bij jaarcyclus	€ 0,00	In hoeverre zijn procedures formeel vastgelegd en vindt controle op de naleving plaats?
d6	Kwaliteitszorg	2	3	6	beheersen	Doorlopend proces passend bij jaarcyclus	€ 0,00	Is de kwaliteitszorg structureel in de organisatie ingebed?
d7	Kwaliteit toezicht	2	1	2	beheersen	Naar tevredenheid	€ 0,00	Is de toezichthouder voldoende toegerust en competent, wordt de kwaliteit bewaakt en worden onvoorziene risico's afgedekt?
d8	Veiligheid en gezondheid	2	3	6	beheersen	Ri&E in 2020 uit te voeren (en in begroting opnemen)	€ 10.000,00	Zijn de risico's m.b.t. de veiligheid van werkers, medewerkers en bezoekers in kaart gebracht en tot een minimum beperkt?
d9	Verzekeringen	3	1	3	beheersen	Verzekering zijn op orde	€ 0,00	Is de organisatie voor grote onvoorziene calamiteiten voldoende verzekerd?

Gemiddelde risico organisatie 4,9

E Risicofactoren huisv., invent.

E.1	Achterstallig / uitgesteld onderhoud	2	3	6	Beheersen	Extern onderhoud op basis NEN 2767	€ 450.000,00	Is er aanzienlijk achterstallig onderhoud dat door de voorziening groot onderhoud niet gedekt wordt?
E.2	Onderhoudsintensiteit gebouw(en)	3	3	9	Beheersen	Gebouwen met name niet duurzaam	€ 0,00	Wat is de mate van onderhoudsvriendelijkheid van het gebouw/ gebouwen?
E.3	Gemiddelde ouderdom	4	2	8	Beheersen	Kans op hoge onderhoudskosten / zie E1	€ 0,00	In hoeverre is de ouderdom van het gebouw/gebouwen een risico voor het bevoegd gezag?
E.4	Toekomstige investeringen	3	3	9	Accepteren	Cofinanciering bij renovatie/ Zie E1	€ 0,00	Noodzakelijke investeringen die voor rekening komen van het bevoegd gezag? Risico aanpassingen in 1e periode na nieuwbouw.
E.5	Gemiddelde ouderdom inventaris	3	1	3	Beheersen	Te lange afschrijvingstermijn van meubilair kan leiden tot extra investering	€ 50.000,00	De staat van de aanwezige inrichting en inventaris, meubilair.
E.7	ICT: voorzieningen	4	1	4	Beheersen	80% nieuwe apparatuur - geen risico op dit moment	€ 0,00	De staat van de aanwezige ICT voorzieningen
E.9	ICT: stabiliteit (incl. cybersecurity)	4	1	4	Beheersen	Goed SLA met beheerder (cloudwise)	€ 0,00	De stabiliteit van de ICT omgeving, hardware en software en als nieuw element de kans op instabiliteit door cyberaanvallen
E.10	ICT: veiligheid (incl. cybersecurity)	4	2	8	Accepteren	Geen verzekering afgesloten/ risico uit eigen dekking	€ 75.000,00	De risico's van veiligheidslekken in het ICT-systeem, met lekken van informatie als gevolg
E.11	ICT: kwaliteit beheer	4	1	4	Accepteren	Cloudwise contract	€ 0,00	De kwaliteit van het systeem- en applicatiebeheer, gelet op de continuïteit van de ICT omgeving

Gemiddelde risico huisvesting 3,4 1,9 6,1

F Risicofactoren Financiën

f1	Kwaliteit beleid	4	1	4	Beheersen	Is in orde	€ 0,00	Wordt er gewerkt met meerjarenbeleidsplannen en een planning en controlcyclus?
f2	Kwaliteit medewerkers	4	1	4	Accepteren	Samenwerking AK	€ 0,00	Hebben de medewerkers voldoende competenties voor hun functie?
f3	Kwaliteit administratiekantoor	4	1	4	Beheersen	Goede SLA	€ 0,00	Is de ondersteuning door het administratiekantoor adequaat?
f4	Kwaliteit van de administratieve organisatie	3	2	6	Beheersen	Heeft verbeterpunten	€ 0,00	Is er een goede administratieve organisatie en interne controle, die fouten en fraude voorkomt?
f5	Instabiliteit bekostiging	4	4	16	Accepteren	Buffer in Eigen Vermogen - 1% van totale bekostiging	€ 140.000,00	Is er nu of in de toekomst sprake van onzekerheid t.a.v. substantiële inkomsten t.b.v. onderwijs?
f6	Onvolledige indexatie	4	3	12	Beheersen	Efficiency	€ 0,00	Is er nu of in de toekomst sprake van onvolledige indexatie van de lump sum financiering?
f7	Treasuryschade	4	1	4	Beheersen	Geen effecten en een primaire bank	€ 0,00	Is er door de wijze van beleggen en belenen risico's op treasury schade?

Gemiddelde risico Financiën 3,9 1,9 7,1

€ 1.565.000,00

Het gekapitaliseerde bedrag is nodig indien alle genoemde risico's zich in één keer voor zouden doen.

Volgens het onderstaande overzicht blijkt dat Fluvium momenteel een buffer heeft van 12% met een waarde van € 1.781.751.

Volgens de norm heeft Fluvium aan een buffer van 5% oftewel € 716.973,= voldoende om de bedrijfsrisico's af te dekken en dat lijkt heel aannemelijk.

De buffer van 7% oftewel € 1.064.778 kan in principe beleidsmatig worden afgebouwd in de komende jaren.

Bij realisatie van de resultaten in de meerjarenbegroting gaat groeit Fluvium qua vermogen naar een te hoge vermogenspositie volgens de methode IvhO, 2011.

EVALUATIE FINANCIËLE BUFFER

Stg. Fluvium, Stg. openb. b.o.

AANWEZIGE - VERSUS BENODIGDE FINANCIËLE BUFFER						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A. Aanwezige financiële buffer						
Totaal vermogen/ totaal kapitaal	€ 7.436.467	€ 7.265.305	€ 7.312.021	€ 7.401.321	€ 7.474.221	€ 7.566.321
-/- gebouwen en terreinen (G&T)	€ 1.141.308	€ 1.157.591	€ 1.267.591	€ 1.203.591	€ 1.153.591	€ 1.103.591
-/- privaat vermogen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
-/- overig	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
totaal aanwezig vermogen/ kapitaal (gecorrigeerd)	€ 6.295.159	€ 6.107.714	€ 6.044.430	€ 6.197.730	€ 6.320.630	€ 6.462.730
Minus: kapitaal voor instandhouding materiële vaste activa (excl. gebouwen en terreinen)	€ 5.030.164	€ 5.305.597	€ 5.240.976	€ 5.072.145	€ 5.028.226	€ 5.065.781
Keuze A: Vervangingswaarde MVA (excl. G&T) o.b.v. 37% van de totale baten	€ 5.830.839	€ -	€ -	€ 7.865.541	€ 8.122.541	€ 8.379.141
Keuze B: Vervangingswaarde MVA (excl. G&T) o.b.v. eigen berekening	A	A	A	A	A	A
Keuze voor wijze bepaling vervangingswaarde MVA (A of B)	55%	55%	55%	55%	55%	55%
Financieringsbehoefte: mogelijkheid spreiden investeringen	€ 2.766.590	€ 2.918.078	€ 2.882.537	€ 2.789.680	€ 2.765.524	€ 2.786.180
Minus: kapitaal voor het doen van reguliere transacties (transactiefunctie)	€ 1.586.347	€ 1.407.885	€ 1.400.000	€ 1.400.000	€ 1.400.000	€ 1.400.000
hoogte kortlopende schulden (uitgangspunt: liquiditeit = 1,0)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
aanpassing uitgangspunt liquiditeit = 1,0	€ 1.586.347	€ 1.407.885	€ 1.400.000	€ 1.400.000	€ 1.400.000	€ 1.400.000
Totaal aanwezige financiële buffer	€ 1.942.221	€ 1.781.751	€ 1.761.893	€ 2.008.050	€ 2.155.105	€ 2.276.550
als percentage van totale baten	14%	12%	12%	15%	16%	17%
B. Benodigde financiële buffer						
Keuze A: benodigde bufferliquiditeit cf. Cie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen	€ 679.752	€ 716.973	€ 708.240	€ 685.425	€ 679.490	€ 684.565
Keuze B: benodigde bufferliquiditeit o.b.v. eigen berekening	€ 680.663	€ 720.995	€ 718.353	€ 696.094	€ 690.041	€ 695.217
Keuze voor wijze bepaling bufferfunctie (A of B)	A	A	A	A	A	A
Totaal benodigde financiële buffer	€ 679.752	€ 716.973	€ 708.240	€ 685.425	€ 679.490	€ 684.565
als percentage van totale baten	5%	5%	5%	5%	5%	5%
Verschil aanwezige - benodigde financiële buffer (A minus B)	€ 1.262.469	€ 1.064.778	€ 1.053.653	€ 1.322.625	€ 1.475.615	€ 1.591.985
als percentage van totale baten	9%	7%	7%	10%	11%	12%
EVALUATIE FINANCIËLE BUFFER/ VERMOGENSPOSITIE						
I. Signalering voor te hoge financiële buffer (cf. methode IvhO, 2011)						
maximale financiële buffer: drie maal de signaleringswaarde van CVO	€ 2.039.256	€ 2.150.918	€ 2.124.720	€ 2.056.275	€ 2.038.470	€ 2.053.695
aanwezige buffer	€ 1.942.221	€ 1.781.751	€ 1.761.893	€ 2.008.050	€ 2.155.105	€ 2.276.550
Conclusie: te hoge financiële buffer?	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	te hoge buffer	te hoge buffer
II. Bandbreedte beoordeling financiële positie (cf. methode PwC, 2008)						
minimaal totaal vermogen/ totaal kapitaal	€ 4.781.182	€ 4.777.656	€ 4.728.728	€ 4.621.498	€ 4.593.603	€ 4.617.456
maximaal totaal vermogen/ totaal kapitaal	€ 7.296.264	€ 7.430.454	€ 7.349.216	€ 7.157.570	€ 7.107.716	€ 7.150.346
aanwezig totaal vermogen/ totaal kapitaal (excl. privaat vermogen)	€ 6.295.159	€ 6.107.714	€ 6.044.430	€ 6.197.730	€ 6.320.630	€ 6.462.730
Conclusie t.a.v. aanwezig vermogen (te krap/ binnen bandbreedte/ te ruim)	binnen bandbreedte	binnen bandbreedte	binnen bandbreedte	binnen bandbreedte	binnen bandbreedte	binnen bandbreedte

Analyse verschil werkelijke exploitatie en begroting

		€
Het resultaat 2018 is ten opzichte van 2017 afgenomen met		146.933
Afname resultaat t.o.v. 2017 is grotendeels toe te schrijven aan de lagere overige baten en hogere afschrijvingen.		
Vershil werkelijk resultaat en begroot resultaat 2018		
Het werkelijke resultaat 2018 bedraagt		38.959
Het begrote resultaat 2018 bedroeg		48.800
		9.841-
Het verschil is als volgt te verklaren:		
3.1	De rijksbijdragen zijn hoger dan begroot, mede door verhoging van de personele bekostiging 2017-2018 en 2018-2019. Hierin zijn de CAO afspraken, werkdrukmiddelen en kleine scholentoeslag meegenomen. Daarnaast zijn er niet begrote subsidies ontvangen waaronder subsidie eerste opvang vreemdelingen en personele lumpsum groeiformatie.	560.030
De ontvangen doorbetaling SWV valt hoger uit vanwege de afrekening plusarrangementen over de periodes 2016-2017 en 2017-2018.		
3.2	Overige overheidsbijdragen zijn hoger vanwege vrijval van het saldo vergoeding brandschade	17.040
3.5	Overige baten hoger dan begroot. Met name hoger door meer dan begrote overige baten en niet begrote inkomsten via de schoolbanken, waaronder subsidies van EP Nuffic.	67.351
5	Financiële baten lager door een verlaagd rentepercentage.	1.970-
Vershil werkelijke baten en begrote baten 2018		642.451
4.1	Personeelslasten hoger dan begroot. De werkelijke loonkosten in 2018 zijn hoger dan dan begroot. Dit komt voornamelijk doordat er meer fte's zijn ingezet dan begroot. Daarnaast is de GPL hoger dan begroot doordat het werkelijke effect van de cao-stijging in 2018 hoger is dan begroot.	767.055
Omdat de stichting per 1-1-2016 Eigenrisicodrager is, worden de loonkosten vervanging en ziekte ten laste van een voorziening geboekt. Het positieve eindsaldo 2018 van deze voorziening is opgenomen onder loonkosten eigenrisicodrager vervanging.		
In de overige personeelslasten vallen met name de kosten voor extern personeel en WKR-regeling hoger uit dan begroot. Kosten WKR zijn deels begroot onder activiteiten personeel, kosten extern personeel betreft met name inzet bekostigd uit arrangementen.		
4.2	Afschrijvingen zijn hoger dan begroot. Dit vanwege het naar voren halen van in 2019 begrote investeringen ICT, met name de investeringen in Chromebooks en Activpanels.	33.433
4.3	Huisvestingslasten lager dan begroot. Vooral vanwege positieve afrekeningen energiekosten. Daarnaast ook lager dan begrote uitgaven voor onderhoudscontracten.	38.406-
4.4	Overige lasten lager dan begroot. Met name omdat de onder beheer en bestuur begrote uitgaven innovatie impuls op andere wijzen worden besteed. Er zijn hoger dan begrote uitgaven deskundigenadvies, onder andere voor het opstellen van de MJOB, werving en kosten met betrekking tot de fusie tussen Fluvium en Spoenk.	109.790-
Vershil werkelijke lasten en begrote lasten 2018		652.292
Recapitulatie:		
Vershil werkelijke baten en begrote baten 2018		642.451
Vershil werkelijke lasten en begrote lasten 2018		652.292
		9.841-

Analyse verschil werkelijke exploitatie en begroting

Investerings en financieringen

Investerings

In 2018 is geïnvesteerd in materiële vaste activa voor een bedrag van € 881.942

In het meerjaren investeringsplan waren voor 2018 investeringen gepland voor een bedrag van € 452.900

Langlopende leningen

Per balansdatum 31-12-2018 zijn er geen langlopende leningen.

Ondertekening

Stichting Fluvium

Datum:

Handtekening bestuurder:

De heer J.A.A. Goes

Kengetallen

Kengetallen financiële positie

Liquiditeit (current ratio)

De current ratio geeft aan in hoeverre aan de verplichtingen op korte termijn (1 jaar) kan worden voldaan. Een current ratio van 1,00 is voldoende.

Flottende activa

Kortlopende schulden

€	4.191.822				
€	1.407.885	2,97	2,96	2,82	2,28

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan in hoeverre aan de verplichtingen op lange termijn kan worden voldaan. Een solvabiliteitsratio tussen 0,30 en 0,70 is wenselijk.

Eigen vermogen en voorzieningen

Balans totaal

€	5.709.685				
€	7.265.305	0,79	0,77	0,77	0,90

Rentabiliteit gewone bedrijfsvoering

De rentabiliteit geeft de verhouding weer tussen het resultaat uit gewone bedrijfsvoering en de totale baten. Een rentabiliteit van minimaal 0,00 is wenselijk.

Resultaat gewone bedrijfsvoering

Totale baten gewone bedrijfsvoering inclusief financiële baten

€	38.959				
€	14.339.451	0,00	0,01	0,01	-0,02

Kapitalisatiefactor

Een kengetal om te signaleren of misschien een deel van het kapitaal niet of inefficiënt benut wordt voor de vervulling van de onderwijstaken.

Balans totaal minus boekwaarde gebouwen en terreinen

Totale baten gewone bedrijfsvoering inclusief financiële baten

€	6.107.714				
€	14.339.451	0,43	0,46	0,32	0,46

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft een indicatie van de financiële reservepositie.

Een weerstandsvermogen groter dan 0,05 is wenselijk

Eigen vermogen

Totale baten

€	5.531.073				
€	14.339.451	0,39	0,40	0,40	0,23

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio geeft aan welk deel van de totale lasten aan huisvesting wordt besteed. Een huisvestingsratio kleiner dan 0,10 is wenselijk.

Huisvestingslasten + afschrijving gebouwen

Totale lasten

€	912.094				
€	14.300.492	0,06	0,07	0,07	0,06

Kengetallen

		Fluvium 2018	Fluvium 2017	Fluvium 2016	Fluvium 2015	Fluvium 2014
Procentuele verdeling baten						
Rijksbijdragen / baten * 100%	€ 14.069.430	98,1 %	97,7 %	97,3 %	97,0 %	95,3 %
Overige overheidsbijdragen / baten * 100%	- 25.340	0,2 %	0,1 %	0,1 %	0,2 %	0,6 %
Overige baten / baten * 100%	- 244.051	1,7 %	2,2 %	2,5 %	2,6 %	3,8 %
Financiële baten / baten * 100%	- 630	0,0 %	0,0 %	0,1 %	0,2 %	0,2 %
Totale baten gewone bedrijfsvoering inclusief financiële baten	€ 14.339.451	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Procentuele verdeling lasten						
Personeelslasten / totale lasten * 100%	€ 11.768.955	82,3 %	82,4 %	81,7 %	81,9 %	80,9 %
Afschrijvingen / totale lasten * 100%	- 503.833	3,5 %	3,4 %	3,6 %	3,8 %	3,8 %
Huisvestingslasten / totale lasten * 100%	- 782.340	5,5 %	5,6 %	6,3 %	6,3 %	6,2 %
Overige lasten / totale lasten * 100%	- 1.245.364	8,7 %	8,6 %	8,4 %	7,9 %	9,1 %
Financiële lasten / totale lasten * 100%	- -	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Totale lasten gewone bedrijfsvoering inclusief financiële lasten	€ 14.300.492	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Baten per leerling						
Aantal leerlingen per 1 oktober 2018	2.177					
Rijksbijdragen per leerling	€ 14.069.430	€ 6.463	€ 5.892	€ 5.663	€ 5.493	€ 5.183
Overige overheidsbijdragen per leerling	- 25.340	- 12	- 4	- 4	- 14	- 33
Overige baten per leerling	- 244.051	- 112	- 135	- 148	- 149	- 207
Financiële baten per leerling	- 630	- -	- 1	- 4	- 9	- 13
Totale baten gewone bedrijfsvoering inclusief financiële baten	€ 14.339.451	€ 6.587	€ 6.032	€ 5.819	€ 5.664	€ 5.435
Lasten per leerling						
Personeelslasten per leerling	€ 11.768.955	€ 5.406	€ 4.901	€ 4.704	€ 4.726	€ 4.592
Afschrijvingen per leerling	- 503.833	- 231	- 199	- 206	- 221	- 216
Huisvestingslasten per leerling	- 782.340	- 359	- 335	- 361	- 366	- 350
Overige lasten per leerling	- 1.245.364	- 572	- 514	- 485	- 455	- 518
Financiële lasten per leerling	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Totale lasten gewone bedrijfsvoering inclusief financiële lasten	€ 14.300.492	€ 6.568	€ 5.949	€ 5.756	€ 5.768	€ 5.676

Grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's.

SPGG wordt in deze jaarrekening niet meegeconsolideerd vanwege vrijstelling artikel 407 lid 1 BW2.

Activiteiten

De Stichting Fluvium te Geldermalsen staat bij de KvK ingeschreven onder nummer 11063129.

De activiteiten van de stichting bestaan uit het geven van basisonderwijs aan leerplichtigen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van lineair berekende afschrijvingen op basis van de economische levensduur. Afschrijvingen vinden plaats vanaf moment ingebruikname. De grens voor activeren bedraagt € 500.

Gebouwen en terreinen worden alleen opgenomen in de balans als de volle eigendom ervan berust bij het bevoegd gezag. Planmatig groot onderhoud met een meerjaren karakter wordt geactiveerd volgens de componentenbenadering.

Afschrijvingspercentages gebouwen:

- MVA groot onderhoud	2,5%, 5%, 6,7% 10% & 20%
- Gebouwen (verbouw)	5,0%

Afschrijvingspercentages inventaris en apparatuur:

- ICT	20% & 25%
- ICT Infra en Schoolborden	5,0% & 10%
- Onderwijsleerpakket	12,5% & 14,3%
- Meubilair	5,0% & 10%
- Inventaris	5%, 10% & 25%
- Machines & Installaties	10,0%

Financiële vaste activa

De aan stichting Snappet verplicht te betalen waarborgsom voor het gebruik van tablets.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bestuur en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen (vervolg)

Algemene reserve

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor in rechte of verplichtingen die op balansdatum bestaan en waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijke is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht. Eveneens worden voorzieningen gevormd voor verliezen die naar waarschijnlijkheid in de toekomst zullen worden geboekt maar die voortkomen uit risico's die op balansdatum aanwezig zijn. Voorzieningen kunnen worden gevormd ter egalisatie van kosten waarbij een deel van de in de toekomst te verwachten uitgaven zijn oorsprong heeft voor balansdatum.

Voorziening spaarverlof

De voorziening spaarverlof is gevormd voor personeelsleden die gedurende 4 of meer schooljaren 60 klokuren hebben gespaard en dit in een aaneengesloten periode gaan opnemen.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de cao dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de werkelijke indiensttredingsleeftijd, blijfkanspercentage en een uitkering bij 25- en 40-jarig jubileum conform de CAO. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde, de discontovoet bedraagt 0,98%.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar en zijn opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs welke gelijk is aan de nominale waarde.

Grondslagen van bepaling resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Rijksbijdragen OCW/EZ

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoordeelde OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoordeelde OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoordeelde OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op de balansdatum.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op o.a. het inhuren van extra personeel, scholingskosten, bedrijfsgezondheidszorg.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Grondslagen (vervolg)

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende immateriële en materiële vaste activa. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte levensduur.

Financieel resultaat

De rentebaten en -lasten betreffende op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en lasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

Pensioenverplichtingen

Er is sprake van een toegezegde pensioenregeling. Hierbij is een pensioen toegezegd aan personeel op pensioengerechtigde leeftijd, afhankelijk van leeftijd, salaris en dienstjaren. Deze toegezegde pensioenregeling is verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde-bijdrage regeling. Voor de pensioenregeling worden op verplichte basispremies betaald aan het pensioenfonds. Behalve de premiebetaling zijn er geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze regeling. Er is geen verplichting in geval van een tekort bij het pensioenfonds tot het voldoen van aanvullende bijdrage anders dan toekomstige premies. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien deze leiden tot een terugstorting of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Per 31 december 2018 bedraagt de dekkingsgraad van de Stichting Pensioenfonds ABP 97,0% (31-12-2017: 104,4%). De beleidsdekkingsgraad is een gemiddelde over twaalf maanden en bedroeg per 31 december 2018 103,8% (31 december 2017: 101,5%).

Vergelijkende cijfers

De cijfers van 2017 zijn, waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijking met de cijfers van 2018 mogelijk te maken.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten.

Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Balans per 31 december na resultaatbestemming

		2018 €	2017 €
1	Activa		
	Vaste activa		
1.2	Materiële vaste activa	3.073.483	2.695.189
1.3	Financiële vaste activa	-	129.212
		3.073.483	2.824.401
	Viottende activa		
1.5	Vorderingen	896.662	880.375
1.7	Liquide middelen	3.295.160	3.691.897
		4.191.822	4.572.273
	Totaal activa	<u>7.265.305</u>	<u>7.396.673</u>
2	Passiva		
2.1	Eigen vermogen	5.531.073	5.492.114
2.2	Voorzieningen	178.612	185.618
2.3	Langlopende schulden	147.735	172.387
2.4	Kortlopende schulden	1.407.885	1.546.553
	Totaal passiva	<u>7.265.305</u>	<u>7.396.673</u>

Staat van baten en lasten

		Jaarrekening 2018 €	Begroting 2018 €	Jaarrekening 2017 €
	Baten			
3.1	Rijksbijdragen	14.069.430	13.509.400	13.280.279
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	25.340	8.300	8.272
3.5	Overige baten	244.051	176.700	303.797
	Totaal baten	14.338.821	13.694.400	13.592.348
	Lasten			
4.1	Personeelslasten	11.768.955	11.001.900	11.045.782
4.2	Afschrijvingen	503.833	470.400	449.234
4.3	Huisvestingslasten	782.340	820.746	756.213
4.4	Overige lasten	1.245.364	1.355.154	1.157.917
	Totaal lasten	14.300.492	13.648.200	13.409.147
	Saldo baten en lasten	38.329	46.200	183.201
5	Financiële baten en lasten	630	2.600	2.691
	Resultaat	38.959	48.800	185.892
	Resultaatbestemming			
	Algemene reserve	38.959	48.800	185.892
		38.959	48.800	185.892

Een analyse van de verschillen tussen de werkelijke en de begrote bedragen is te vinden op blad 46.

Kasstroomoverzicht

	2018 €	2017 €
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	38.329	183.201
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	503.833	449.234
- mutaties voorzieningen	7.006-	7.652-
	496.827	441.582
Veranderingen in vlottende middelen:		
- vorderingen	16.287-	113.521-
- Langlopende schulden	24.652-	8.283
- kortlopende schulden	138.669-	206.552
	179.607-	101.314
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	355.549	726.097
Ontvangen interest	630	2.691
Betaalde interest	-	-
Waardeveranderingen effecten	-	-
	630	2.691
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	356.179	728.788
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	882.127-	392.078-
Investerings in financiële vaste activa	129.212	24.000
	752.915-	368.078-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Nieuw opgenomen leningen	-	-
Aflossing langlopende schulden	-	-
	-	-
Mutatie liquide middelen	<u>396.736-</u>	<u>360.710</u>
Beginstand liquide middelen	3.691.897	3.331.186
Mutatie liquide middelen	<u>396.736-</u>	<u>360.710</u>
Eindstand liquide middelen	<u>3.295.160</u>	<u>3.691.897</u>

Toelichting behorende tot de balans

	Aanschafprijs	Cumulatieve afschrijvingen	Boekwaarde 1-1-2018	Investerings 2018	Desinvest. 2018	Cumulatieve afschrijvingen desinvest. 2018	Afschrijvingen 2018	Cumulatieve aanschafprijs 31-12-2018	Cumulatieve afschrijvingen 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2018
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
1.2 Materiële vaste activa										
1.2.1 Gebouwen en terreinen										
Gebouwen	56.224	15.792	40.432	-	-	-	2.812	56.224	18.604	37.620
Groot onderhoud, 20 jaar	80.827	11.857	68.971	89.194	-	-	7.442	170.021	19.299	150.723
Groot onderhoud, 15 jaar	1.392.480	596.562	795.918	32.559	-	-	94.429	1.425.039	690.991	734.089
Groot onderhoud. 5 jaar	404.040	151.195	252.846	10.196	-	-	27.883	414.236	179.078	235.159
	<u>1.933.572</u>	<u>775.404</u>	<u>1.158.167</u>	<u>131.949</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>132.566</u>	<u>2.065.521</u>	<u>907.970</u>	<u>1.157.591</u>
1.2.2 Inventaris en apparatuur										
<u>ICT</u>										
ICT	1.372.393	1.166.265	206.128	382.742	-	-	112.790	1.755.135	1.279.055	476.224
ICT, Infra	663.417	408.211	255.206	5.536	-	-	30.058	668.953	438.269	230.684
ICT, schoolborden	59.493	34.425	25.068	159.895	-	-	40.239	219.388	74.664	144.724
	<u>2.095.303</u>	<u>1.608.902</u>	<u>486.402</u>	<u>548.173</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>183.087</u>	<u>2.643.476</u>	<u>1.791.989</u>	<u>851.632</u>
<u>Overige inventaris</u>										
Inventaris	167.754	82.394	85.360	32.773	-	-	13.792	200.527	96.186	104.341
Machines & Installaties	175.860	157.005	18.855	-	-	-	7.384	175.860	164.389	11.471
Meubelen	1.256.613	671.809	584.804	56.270	-	-	48.576	1.312.883	720.385	592.498
	<u>1.600.228</u>	<u>911.209</u>	<u>689.019</u>	<u>89.043</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>69.752</u>	<u>1.689.271</u>	<u>980.961</u>	<u>708.310</u>
1.2.3 Leermiddelen										
Leermiddelen	1.838.029	1.476.429	361.601	112.777	-	-	118.428	1.950.806	1.594.857	355.950
	<u>1.838.029</u>	<u>1.476.429</u>	<u>361.601</u>	<u>112.777</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>118.428</u>	<u>1.950.806</u>	<u>1.594.857</u>	<u>355.950</u>
Totaal	<u>7.467.132</u>	<u>4.771.943</u>	<u>2.695.189</u>	<u>881.942</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>503.833</u>	<u>8.349.074</u>	<u>5.275.776</u>	<u>3.073.483</u>

Toelichting behorende tot de balans

		31-12-2018 €	31-12-2017 €
1.3	Financiële vaste activa		
1.3.7	Langlopende overige vorderingen		
	Waarborgsommen te vorderen (Snappet)	-	129.212
1.5	Vorderingen		
1.5.1	Debiteuren	24.051	18.677
1.5.2	OCW/EZ		
	Lumpsumvergoeding boekjaar	628.792	645.808
1.5.6	Overige overheden		
	Gemeentelijke voorziening huisvesting	19.281	21.948
1.5.7	Overige vorderingen		
	Verdeling kosten Personele Unie SPGG	1.032	4.225
	Detacheringen	7.962	11.497
	Rente spaarrekening	-	792
	Waarborgsommen te vorderen (Snappet)	11.100	-
	Diverse nog te ontvangen bedragen	6.158	18.417
		26.252	34.931
1.5.8	Overlopende activa		
	Vooruitbetaalde bedragen WGA	5.480	2.667
	Vooruitbetaalde nota's	192.212	156.344
	Rente spaarrekening	594	-
		198.286	159.011
	Totaal vorderingen	896.662	880.375
1.7	Liquide middelen		
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen		
	ING Zakelijke rekening NL43 INGB 0670408344	320.522	518.480
	Rabobank Zakelijke rekening NL09 RABO 0131696211	283.629	269.456
	Rekening Courant Rabobank NL44 RABO 0117831468	1.332	1.387
	ING Spaarrekening NL66 INGB 0650520505	1.621.123	1.869.223
	Rabobank Spaarrekening NL07 RABO 3659710601	844.652	843.860
	Schoolbetaalrekeningen	183.663	148.919
	Schoolspaarrekeningen	39.995	40.216
	Schoolkassen	244	356
	Totaal liquide middelen	3.295.160	3.691.897

Toelichting behorende tot de balans

		Stand per 1-1-2018 €	Bestemming resultaat 2018 €	Overige mutaties 2018 €	Stand per 31-12-2018 €	
2.1	Eigen vermogen					
2.1.1	Algemene reserve	5.492.114	38.959	-	5.531.073	
	Totaal eigen vermogen	5.492.114	38.959	-	5.531.073	
		Stand per 1-1-2018 €	Dotaties 2018 €	Onttrekkingen 2018 €	Mutaties 2018 €	Stand per 31-12-2018 €
2.2	Voorzieningen					
2.2.1	Personeelsvoorzieningen					
	Jubilea	179.746	22.036	29.042	-	172.740
	Spaarverlof	5.872	-	-	-	5.872
	Totaal voorzieningen	185.618	22.036	29.042	-	178.612
			Kortlopende deel < 1 jaar €	Langlopende deel > 1 jaar €	Langlopende deel > 5 jaar €	Totaal €
2.2.1	Personeelsvoorzieningen					
	Jubilea		17.206	59.806	95.728	172.740
	Spaarverlof		-	-	5.872	5.872
			17.206	59.806	101.600	178.612

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de cao dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de werkelijke indiensttreedingsleeftijd, blijfkanspercentage en een uitkering bij 25- en 40-jarig jubileum conform de CAO. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde, de discontovoet bedraagt 0,98%.

Toelichting behorende tot de balans

	31-12-2018 €	31-12-2017 €
2.3 Langlopende schulden		
Reservering vertrekregeling	55.485	71.865
Investeringssubsidie binnenklimaat	92.250	100.522
Totaal langlopende schulden	147.735	172.387
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.2 Vooruitontvangen bedragen	2.397	2.101
2.4.3 Crediteuren	86.224	239.844
2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffingen december	419.106	409.821
Vervangingsfonds december	1.425	1.831
Participatiefonds december	34.006	34.495
WGA premie Eigenrisicodragers vervanging	11.408	-
	465.945	446.147
2.4.8 Schulden terzake pensioenen		
ABP december	126.016	126.563
2.4.9 Overige kortlopende schulden		
Accountant controle jaarrekening	17.061	18.500
Sweco energiemanagement	-	11.795
Inhouding Participatiefonds	-	4.968
Verrekening uitkeringskosten	-	12.507
Overige nog te betalen bedragen	27.090	9.439
Netto salarissen	17.897	11.723
Reservering vertrekregeling	65.735	89.658
Investeringssubsidie binnenklimaat	8.272	8.272
	136.055	166.862
2.4.10 Overlopende passiva		
Overige subsidies OCW niet geoormerkt	206.954	179.528
Nog te besteden projectsubsidie Cultuur	21.025	21.294
Nog te bestede doelsubsidie Erasmus+	3.573	17.643
Nog te betalen facturen	11.255	14.328
Aanspraken vakantie-uitkering	348.441	332.243
	591.248	565.036
Totaal kortlopende schulden	1.407.885	1.546.553

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa.

Ultimo boekjaar bedraagt de jaarlijkse verplichting voor de lopende contracten:

		ingangsdatum contract	looptijd		verplichting per jaar (incl. btw)
VOC Amsterdam	Huur kantoorruimte	1-7-2012	11 jaar	€	45.499
Sharp	Kopieerapparatuur	1-10-2013	6 jaar	€	34.862
Actief	Schoonmaak	1-8-2014	6 jaar	€	212.131
Cabo	Administratieve dienstverlening	1-1-2016	onbepaald	€	160.485
Loyalis	WGA-ERD verzekering	1-1-2017	3 jaar	€	51.043
TSB	Schoonmaak	1-1-2017	4 jaar	€	49.622
Canon	Kopieerapparatuur	1-1-2018	1,5 jaar	€	10.134

Duurzame inzetbaarheid

In de CAO PO zijn een aantal afspraken opgenomen rondom duurzame inzetbaarheid van personeel en is de BAPO-regeling vervallen. De nieuwe CAO-regeling betreffende de duurzame inzetbaarheid geven medewerkers recht op een basisbudget van 40 uur.

Daarnaast is vanaf 57 jaar het sparen van ouderenverlof mogelijk en is er sprake van een overgangsregeling BAPO voor medewerkers vanaf 56 jaar. Deze aanpassing van de CAO heeft ook gevolgen voor de financiële verslaggeving van schoolbesturen met ingang van verslagjaar 2018.

Op basis van geldende wet- en regelgeving is geconcludeerd dat voor gespaarde uren duurzame inzetbaarheid in het kader van het ouderenverlof een voorziening moet worden gevormd.

Het basisbudget (40 uur) duurzame inzetbaarheid voor iedere werknemer kan in principe ook gespaard worden. Deze uren worden echter niet meegenomen in de voorziening, voor zover deze uren niet worden gespaard voor ouderenverlof.

Om uren te kunnen sparen voor ouderenverlof moet de werknemer conform artikel 8.A8 CAO PO vooraf een plan indienen, waarin staat hoe deze verlofuren de komende vijf jaren worden ingezet. Uitgangspunt voor het waarden van de voorziening zijn deze plannen, die zwart op wit staan. De basis voor het vaststellen van de hoogte van de voorziening duurzame inzetbaarheid is het aantal uur dat een medewerker op basis van deze plannen heeft gespaard (en niet heeft opgenomen) vermenigvuldigd met de loonkosten per uur (rekening houdend met de eigen bijdrage en de blijfkans).

Aangezien er over het kalenderjaar 2018 niet wordt gespaard kan er per ultimo 2018 geen voorziening worden gevormd.

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten

	Jaarrekening 2018 €	Begroting 2018 €	Jaarrekening 2017 €
3.1 Rijksbijdragen			
3.1.1 Rijksbijdrage OCW/EZ	13.544.236	13.104.300	12.842.256
3.1.2.1 Overige subsidies OCW/EZ geormerkt	-	-	-
3.1.2.2 Overige subsidies OCW/EZ niet geormerkt	21.286	-	10.610
3.1.3 Rijksbijdrage SWV	503.908	405.100	427.413
	<u>14.069.430</u>	<u>13.509.400</u>	<u>13.280.279</u>
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies			
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen	<u>25.340</u>	<u>8.300</u>	<u>8.272</u>
3.5 Overige baten			
3.5.1 Verhuur	29.963	38.800	39.727
3.5.2 Detachering personeel	100.140	101.800	144.734
3.5.5 Ouderbijdragen	4.201	-	4.307
3.5.6 Overige	109.747	36.100	115.029
	<u>244.051</u>	<u>176.700</u>	<u>303.797</u>
4.1 Personeelslasten			
4.1.1 Lonen en salarissen *	11.228.649	10.544.400	10.664.317
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	30.497	35.200	3.518
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	131.525	27.700	50.749
4.1.2.3 Overige personele lasten	378.284	394.600	327.198
4.1.3 Uitkeringen	-	-	-
	<u>11.768.955</u>	<u>11.001.900</u>	<u>11.045.782</u>
FTE's:	<u>161,67</u>	<u>152,09</u>	<u>158,88</u>
* Het totaal aan lonen en salarissen uit 4.1.1 is opgebouwd uit de volgende componenten:			
Brutolonen en salarissen	8.694.355	8.164.540	8.283.848
Sociale lasten	1.482.941	1.392.574	1.331.497
Pensioenpremies	1.051.353	987.286	1.048.972
	<u>11.228.649</u>	<u>10.544.400</u>	<u>10.664.317</u>
4.2 Afschrijvingen			
4.2.2 Materiële vaste activa	<u>503.833</u>	<u>470.400</u>	<u>449.234</u>
4.3 Huisvestingslasten			
4.3.1 Huur	33.956	33.646	33.479
4.3.3 Klein onderhoud en exploitatie	98.727	83.900	61.282
4.3.4 Energie en water	197.198	265.300	240.523
4.3.5 Schoonmaakkosten	333.100	330.800	297.375
4.3.6 Heffingen	20.220	25.500	47.624
4.3.7 Overige huisvestingslasten	99.139	81.600	75.931
	<u>782.340</u>	<u>820.746</u>	<u>756.213</u>

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten

	Jaarrekening 2018 €	Begroting 2018 €	Jaarrekening 2017 €
4.4 Overige lasten			
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	458.733	308.700	342.913
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	575.477	577.300	619.023
4.4.4 Overige lasten	211.154	469.154	195.981
	<u>1.245.364</u>	<u>1.355.154</u>	<u>1.157.917</u>
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Rentebaten	<u>630</u>	<u>2.600</u>	<u>2.691</u>
<u>Uitsplitsing accountantskosten</u>			
4.4.1.1 Honorarium onderzoek jaarrekening *	22.230	29.000	28.871
4.4.1.2 Honorarium andere controleopdrachten	-	-	-
4.4.1.3 Honorarium fiscale adviezen	-	-	-
4.4.1.4 Honorarium andere niet-controledienst	-	-	-
Accountantslasten	<u>22.230</u>	<u>29.000</u>	<u>28.871</u>

* De post accountantskosten bevat in 2018, naast de vooruit opgenomen kosten voor de controle jaarrekening 2018 (€ 17.061), ook werkelijke kosten voorbereiding controle 2018 (€ 4.719) en werkelijke kosten controle jaarrekening 2017 (€ 450).

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten

	Jaarrekening 2018 €	Begroting 2018 €	Jaarrekening 2017 €
3.1 Rijksbijdragen			
3.1.1 Rijksbijdrage OCW/EZ			
800000 Lumpsumvergoeding personeel	9.131.152	9.155.700	8.753.556
800060 Eerste opvang vreemdelingen	117.207	-	203.766
800090 Personele bekostiging groei	58.816	-	75.195
800071 Prestatiebox personeel	386.084	365.400	315.916
820071 Prestatiebox materieel	26.900	26.900	26.600
810000 Personeels- en arbeidsmarktbeleid	1.800.935	1.532.300	1.489.657
820000 Materiële instandhouding	2.023.142	2.024.000	1.977.566
	<u>13.544.236</u>	<u>13.104.300</u>	<u>12.842.256</u>
3.1.2 Overige subsidies OCW/EZ			
824200 Lerarenbeurs	16.161	-	10.610
824300 Overige ongeoordeelde subsidies	5.125	-	-
	<u>21.286</u>	<u>-</u>	<u>10.610</u>
3.1.3 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV			
837000 SWV inzake Passend onderwijs	491.638	391.000	381.908
837100 SWV inzake Nieuwkomersarrangement	12.270	14.100	45.505
	<u>503.908</u>	<u>405.100</u>	<u>427.413</u>
Totaal rijksbijdragen	<u>14.069.430</u>	<u>13.509.400</u>	<u>13.280.279</u>
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies			
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen			
848250 Vergoeding gemeente materieel	8.272	8.300	8.272
849100 Overige gemeentelijke bijdragen	17.068	-	-
	<u>25.340</u>	<u>8.300</u>	<u>8.272</u>
3.5 Overige baten			
3.5.1 Verhuur			
864100 Verhuur onroerende zaken	29.963	38.800	39.727
3.5.2 Detachering personeel			
865000 Detachering personeel	100.140	101.800	144.734
3.5.5 Ouderbijdragen			
862000 Ouderbijdragen	4.201	-	4.307
3.5.6 Overige			
869895 Inkomsten TSO schoolbank	46.134	18.000	33.457
869900 Overige baten	63.613	18.100	81.572
	<u>109.747</u>	<u>36.100</u>	<u>115.029</u>
Totaal overige baten	<u>244.051</u>	<u>176.700</u>	<u>303.797</u>

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten

	Jaarrekening 2018 €	Begroting 2018 €	Jaarrekening 2017 €
4.1 Personeelslasten			
4.1.1 Lonen en salarissen			
400100 Loonkosten Directie	1.406.505	1.463.800	1.429.153
408810 Loonkosten Onderwijzend Personeel	8.557.045	8.033.300	7.919.398
408900 Loonkosten Ondersteunend Personeel	1.202.974	944.500	1.002.405
403400 Loonkosten onderhoudspersoneel	11.870	11.600	22.272
	<u>11.178.394</u>	<u>10.453.200</u>	<u>10.373.228</u>
409500 Loonkosten vertrekregeling	104.084	3.800-	147.231
410900 Loonkosten Eigenrisicodragers vervanging	142.435-	-	143.858
411940 Loonkosten detachering	88.606	95.000	-
	<u>11.228.649</u>	<u>10.544.400</u>	<u>10.664.317</u>
4.1.2 Overige personeelslasten			
<u>4.1.2.1 Personele voorzieningen</u>			
412500 Dotatie personele voorzieningen	<u>30.497</u>	<u>35.200</u>	<u>3.518</u>
<u>4.1.2.2 Personeel niet in loondienst</u>			
413000 Extern personeel	<u>131.525</u>	<u>27.700</u>	<u>50.749</u>
<u>4.1.2.3 Overige personeelslasten</u>			
414000 Scholing	267.986	265.000	185.084
414020 Conferenties	978	13.300	8.255
414100 Arbodienst contract	8.673	17.000	18.697
414600 Dienstreizen	44-	1.000	8.002
415170 Activiteiten personeel	-	16.800	1.520
415200 Kantinekosten	16.992	18.300	14.393
416900 Overige personele lasten	42.052	40.500	51.373
416950 WKR-regeling	41.647	22.700	39.874
	<u>378.284</u>	<u>394.600</u>	<u>327.198</u>
Totaal personeelslasten	<u>11.768.955</u>	<u>11.001.900</u>	<u>11.045.782</u>

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten

	Jaarrekening 2018 €	Begroting 2018 €	Jaarrekening 2017 €
4.2 Afschrijvingen			
4.2.2 Materiële vaste activa			
422000 Afschrijving groot onderhoud	129.754	132.000	126.352
422500 Afschrijving gebouwen	2.812	2.800	2.811
423000 Afschrijving ICT	183.087	136.700	124.855
424000 Afschrijving meubilair	48.576	47.500	47.427
424700 Afschrijving overige inventaris	13.792	9.900	11.346
424900 Afschrijving machines en installaties	7.384	7.400	14.846
425000 Afschrijving leermiddelen	118.428	134.100	121.597
Totaal afschrijvingen	503.833	470.400	449.234
4.3 Huisvestingslasten			
4.3.1 Huur			
430000 Huur kantoorruimte	33.956	33.646	33.479
4.3.3 Onderhoud			
433000 Herstelonderhoud	96.772	73.000	58.862
433020 Onderhoudscontracten	1.955	10.900	2.420
	98.727	83.900	61.282
4.3.4 Energie en water			
434600 Energiekosten	197.198	265.300	240.523
4.3.5 Schoonmaakkosten			
435000 Schoonmaak door derden	287.036	288.600	274.468
435400 Schoonmaakartikelen	21.483	18.500	22.907
435800 Containerkosten	24.581	23.700	-
	333.100	330.800	297.375
4.3.6 Heffingen	20.220	25.500	47.624
4.3.7 Overige huisvestingslasten			
433070 Beveiliging	16.064	20.300	17.221
437000 Tuin en terreinen	43.351	24.000	21.774
437300 Bijdrage huisvestingslasten	35.231	34.000	34.182
437400 Overige huisvestingslasten	4.493	3.300	2.754
	99.139	81.600	75.931
Totaal huisvestingslasten	782.340	820.746	756.213

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten

	Jaarrekening 2018 €	Begroting 2018 €	Jaarrekening 2017 €
4.4 Overige lasten			
4.4.1 Administratie- en beheerslasten			
441000 CABO administratiekantoor	160.727	165.600	146.435
441120 Accountantskosten	22.230	29.000	28.871
441140 Advieskosten	213.582	71.000	127.518
441300 Contributie besturenbond	23.417	27.100	24.746
441400 GOVAK-gelden en arbeidsmarktmiddelen	10.977	-	-
441500 Planmatig onderhoudsbeheer	27.800	16.000	15.343
	<u>458.733</u>	<u>308.700</u>	<u>342.913</u>
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen			
442000 Drukwerk/ kopieerkosten/ huur apparatuur	99.599	103.500	122.075
442210 Inventaris en apparatuur	4.636	2.400	3.741
442300 Kantoorbenodigheden	4.917	5.000	7.479
455000 Verbruiksmateriaal leermiddelen	181.089	161.000	169.274
455100 Verbruiksmateriaal ICT	28.341	37.700	31.498
455200 Verbruiksmateriaal culturele vorming	1.373	5.700	5.845
455300 Gebruikskosten tablets	65.537	68.500	64.003
456000 Bibliotheek/ mediatheek	8.706	6.000	6.355
456300 Licenties ICT-leermiddelen	112.499	93.900	92.297
457000 Toetsen	6.148	9.300	5.472
457150 Leermiddelen LGF	-	200	-
459000 Overige ICT lasten	62.632	84.100	110.984
	<u>575.477</u>	<u>577.300</u>	<u>619.023</u>
4.4.4 Overige			
446000 Telefoonkosten	13.525	14.600	12.900
446020 Kabelkosten en overige rechten	21.051	22.400	21.649
446040 Website	15.598	9.000	10.988
446100 Portikosten	1.738	1.400	1.881
446200 Contributies en abonnementen	10.199	10.000	11.794
446300 Verzekeringen	11.274	12.300	11.819
447000 Representatiekosten	19.253	12.700	20.493
447050 Public relations	-	2.500	3.019
447400 Culturele vorming	9.164	25.100	10.996
448000 Medezeggenschap	5.689	6.300	3.635
449300 Vergoeding bestuursleden	20.637	25.954	18.745
449900 Overige lasten	13.740	3.000	13.577
452700 Buitenschoolse activiteiten	24.306	-	26.169
453400 Reizen en excursies	2.962	1.700	3.907
454150 Beheer en bestuur	4.404	300.000	-
454950 Uitgaven TSO schoolbank	32.038	18.000	20.244
472000 Bankkosten	5.576	4.200	4.165
	<u>211.154</u>	<u>469.154</u>	<u>195.981</u>
Totaal overige lasten	<u>1.245.364</u>	<u>1.355.154</u>	<u>1.157.917</u>
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Rentebaten			
870000 Rentebaten banken	630	2.600	2.691
Saldo financiële baten en lasten	<u>630</u>	<u>2.600</u>	<u>2.691</u>

Bestemming van het exploitatieresultaat

Het nettoresultaat volgens de Staat van Baten en Lasten 2018 bedraagt positief € 38.959
 Het nettoresultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Hiervan is te bestemmen voor:

Algemene reserve	€	38.959
------------------	---	--------

Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel
Coöperatie Betuws Primair Passend Onderwijs U.A. Code: 4 overige Consolidatie: nee, ontbrekende overheersende zeggenschap	Coöperatie	Tiel
Stichting Peuterspeelzalen Gemeente Geldermalsen Code: 4 overige Consolidatie: nee, ontbrekende overheersende zeggenschap	Stichting	Geldermalsen

G1. Verantwoording van **subsidies zonder verrekeningsclausule** (Regeling ROS art. 13 lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EZ subsidies)

Omschrijving	Toewijzing		bedrag van de toewijzing €	ontvangen t/m verslagjaar €	<u>de prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking</u>	
	Kenmerk	Datum			geheel uitgevoerd en afgerond aankruisen wat van toepassing is	nog niet geheel afgerond
Subsidie studieverlof 2017/2018	DL/B/110284	21-9-2017	5.328	5.328	☒	☐
Subsidie studieverlof 2018/2019	DL/B/110284	21-9-2017	29.023	29.023	☐	☒
		totaal	<u>34.351</u>	<u>34.351</u>		

G2. Verantwoording van **subsidies met verrekeningsclausule** (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub b en EZ regelingen betrekking hebbend op de EZ subsidies)

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	bedrag van de toewijzing €	ontvangen t/m verslagjaar €	totale kosten €	te verrekenen ultimo verslagjaar €
	totaal	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	bedrag van de toewijzing €	saldo 01-01-2018 €	ontvangen in verslagjaar €	totale kosten 31-12-2018 €	saldo nog te besteden ultimo verslagjaar €
	totaal	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Naam	Functie-gegevens	Jaar	Aanvang en einde functie-vervulling	Omvang dienst-verband in FTE	Gewezen top-functionaris	(Fictieve) dienst-betrekking	Beloning plus belastbare onkosten vergoeding	Beloningen betaalbaar op termijn	Subtotaal bezoldiging	Individueel WNT-maximum	-/- Onverschuldigd betaald bedrag	Totaal bezoldiging
De heer J.A.A. Goes	Directeur	2018	1/8-31/12	1,000	nee	ja	€ 40.058	€ 6.745	€ 46.803	€ 55.751	€ -	€ 46.803
De heer M.F. Ter Haar	Directeur	2018	1/8-30/9	1,000	nee	ja	€ 15.580	€ 2.166	€ 17.746	€ 22.227	€ -	€ 17.746
		2017	1/1-31/12	0,883	nee	ja	€ 67.537	€ 10.817	€ 78.354	€ 104.233	€ -	€ 78.354

Vanwege de fusie tussen de stichtingen Fluvium en Spoenk per 1 augustus 2018 betreft dit de berekende beloning na deze fusie.

Toeziethoudende topfunctionarissen

Naam	Functie-gegevens	Jaar	Aanvang en einde functie-vervulling	Individueel WNT-maximum	Beloning	Belastbare onkosten-vergoedingen	Beloningen betaalbaar op termijn	-/- Onverschuldigd betaald bedrag	Totaal bezoldiging
K.Tammes	Voorzitter	2018	1/8-31/12	€ 8.363	€ 1.965	€ -	€ -	€ -	€ 1.965
S. Boeije	Lid	2018	1/8-31/12	€ 5.575	€ 1.565	€ -	€ -	€ -	€ 1.565
		2017	1/1-31/12	€ 12.900	€ 3.345	€ -	€ -	€ -	€ 3.345
M.J. van der Mark	Lid	2018	1/8-31/12	€ 5.575	€ 1.483	€ -	€ -	€ -	€ 1.483
		2017	1/1-31/12	€ 12.900	€ 3.345	€ -	€ -	€ -	€ 3.345
L. Schlundt Bodien	Lid	2018	1/8-31/12	€ 5.575	€ 1.483	€ -	€ -	€ -	€ 1.483
		2017	1/1-31/12	€ 12.900	€ 3.345	€ -	€ -	€ -	€ 3.345
M. Coumans	Lid	2018	1/8-31/12	€ 5.575	€ 1.474	€ -	€ -	€ -	€ 1.474
R. Philipsen	Lid	2018	1/8-31/12	€ 5.575	€ 1.474	€ -	€ -	€ -	€ 1.474
A. van den Bos	Voorzitter	2017	1/1-31/12	€ 19.350	€ 4.437	€ -	€ -	€ -	€ 4.437
W. Westrenen-Broekmans	Lid	2017	1/1-31/12	€ 12.900	€ 3.345	€ -	€ -	€ -	€ 3.345

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking.

Er zijn geen uitkeringen betaald aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking wegens beëindigen dienstverband.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekkingen die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden gemeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

1. Bezoldiging topfunctionarissen Fluvium

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functie vervulling.

Naam	Functie-gegevens	Jaar	Aanvang en einde functie-vervulling	Omvang dienst-verband in FTE	Gewezen top-functionaris	(Fictieve) dienst-betrekking	Beloning plus belastbare onkosten vergoeding	Beloningen betaalbaar op termijn	Subtotaal bezoldiging	Individueel WNT-maximum	-/- Onverschuldigd betaald bedrag	Totaal bezoldiging
De heer J.A.A. Goes	Directeur	2018	1/1-31/7	0,725	nee	ja	€ 38.149	€ 6.847	€ 44.996	€ 56.051	€ -	€ 44.996
Mevrouw A. Burlet	Directeur	2018	1/1-31/1	0,700	nee	ja	€ 9.386	€ 1.037	€ 10.423	€ 7.907	€ -	€ 10.423
		2017	1/1-31/12	0,875	nee	ja	€ 83.676	€ 14.281	€ 97.957	€ 112.875	€ -	€ 97.957
De heer M.F. Ter Haar	Directeur	2018	1/1-31/7	0,500	nee	ja	€ 23.278	€ 3.822	€ 27.100	€ 38.625	€ -	€ 27.100
		2017	1/1-31/12	0,442	nee	ja	€ 33.769	€ 5.409	€ 39.177	€ 56.975	€ -	€ 39.177

Vanwege de fusie tussen de stichtingen Fluvium en Spoenk per 1 augustus 2018 betreft dit de berekende beloning van de stichting Fluvium voor de fusie.

De overschrijding van het individuele WNT-maximum van mevrouw A. Burlet komt voort uit een indexatie en een vastgelegde schaalverhoging, hierbij is sprake van het overgangsrecht.

Toeziethoudende topfunctionarissen

Naam	Functie-gegevens	Jaar	Aanvang en einde functie-vervulling	Individueel WNT-maximum	Beloning	Belastbare onkosten-vergoedingen	Beloningen betaalbaar op termijn	-/- Onverschuldigd betaald bedrag	Totaal bezoldiging
K.Tammes	Voorzitter	2018	1/3-31/7	€ 9.975	€ 1.179	€ -	€ -	€ -	€ 1.179
S. Boeije	Lid	2018	1/1-31/7	€ 7.725	€ 1.301	€ -	€ -	€ -	€ 1.301
		2017	1/1-31/12	€ 12.900	€ 2.007	€ -	€ -	€ -	€ 2.007
M.J. van der Mark	Lid	2018	1/1-31/7	€ 7.725	€ 1.233	€ -	€ -	€ -	€ 1.233
		2017	1/1-31/12	€ 12.900	€ 2.007	€ -	€ -	€ -	€ 2.007
L. Schlundt Bodien	Lid	2018	1/1-31/7	€ 7.725	€ 1.233	€ -	€ -	€ -	€ 1.233
		2017	1/1-31/12	€ 12.900	€ 2.007	€ -	€ -	€ -	€ 2.007
M. Coumans	Lid	2018	1/3-31/7	€ 6.650	€ 884	€ -	€ -	€ -	€ 884
R. Philipsen	Lid	2018	1/3-31/7	€ 6.650	€ 884	€ -	€ -	€ -	€ 884
A. van den Bos	Voorzitter	2017	1/1-31/12	€ 19.350	€ 2.662	€ -	€ -	€ -	€ 2.662
W. Westrenen-Broekmans	Lid	2017	1/1-31/12	€ 12.900	€ 2.007	€ -	€ -	€ -	€ 2.007

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking.

Naam	Functie-gegevens	Jaar	Omvang dienst-verband in FTE	Jaar beëindiging dienst-verband	Overeen-gekomen uitkering	Individueel toepasselijk maximum	-/- Onver-schuldigd betaald bedrag	Totaal uitkeringen wegens beëindiging
Mevrouw A. Burlet	Directeur	2018	0,800	2018	€ 20.462	€ 60.000	€ -	€ 14.067

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekkingen die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden gemeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

1. Bezoldiging topfunctionarissen Spoenk

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Naam	Functie-gegevens	Jaar	Aanvang en einde functie-vervulling	Omvang dienst-verband in FTE	Gewezen top-functionaris	(Fictieve) dienst-betrekking	Beloning plus belastbare onkosten vergoeding	Beloningen betaalbaar op termijn	Subtotaal bezoldiging	Individueel WNT-maximum	-/- Onverschuldigd betaald bedrag	Totaal bezoldiging
De heer J.A.A. Goes	Directeur	2018	1/1-31/7	0,104	nee	ja	€ 5.450	€ 978	€ 6.428	€ 6.683	€ -	€ 6.428
Mevrouw A. Burlet	Directeur	2018	1/1-31/1	0,100	nee	ja	€ 1.341	€ 148	€ 1.489	€ 943	€ -	€ 1.489
		2017	1/1-31/12	0,125	nee	ja	€ 11.954	€ 2.040	€ 13.994	€ 13.375	€ -63	€ 13.931
De heer M.F. Ter Haar	Directeur	2018	1/1-31/7	0,500	nee	ja	€ 23.278	€ 3.822	€ 27.100	€ 32.236	€ -	€ 27.100
		2017	1/1-31/12	0,442	nee	ja	€ 33.769	€ 5.408	€ 39.177	€ 47.258	€ -	€ 39.177

Vanwege de fusie tussen de stichtingen Fluvium en Spoenk per 1 augustus 2018 betreft dit de berekende beloning van de stichting Spoenk voor de fusie.

De overschrijding van het individuele WNT-maximum van mevrouw A. Burlet komt voort uit een indexatie en een vastgelegde schaalverhoging, hierbij is sprake van het overgangsrecht.

Toezichthoudende topfunctionarissen

Naam	Functie-gegevens	Jaar	Aanvang en einde functie-vervulling	Individueel WNT-maximum	Beloning	Belastbare onkosten-vergoedingen	Beloningen betaalbaar op termijn	-/- Onverschuldigd betaald bedrag	Totaal bezoldiging
K.Tammes	Voorzitter	2018	1/3-31/7	€ 8.325	€ 786	€ -	€ -	€ -	€ 786
S. Boeije	Lid	2018	1/1-31/7	€ 6.447	€ 868	€ -	€ -	€ -	€ 868
		2017	1/1-31/12	€ 10.700	€ 1.338	€ -	€ -	€ -	€ 1.338
M.J. van der Mark	Lid	2018	1/1-31/7	€ 6.447	€ 822	€ -	€ -	€ -	€ 822
		2017	1/1-31/12	€ 10.700	€ 1.338	€ -	€ -	€ -	€ 1.338
L. Schlundt Bodien	Lid	2018	1/1-31/7	€ 6.447	€ 822	€ -	€ -	€ -	€ 822
		2017	1/1-31/12	€ 10.700	€ 1.338	€ -	€ -	€ -	€ 1.338
M. Coumans	Lid	2018	1/3-31/7	€ 5.550	€ 590	€ -	€ -	€ -	€ 590
R. Philipsen	Lid	2018	1/3-31/7	€ 5.550	€ 590	€ -	€ -	€ -	€ 590
A. van den Bos	Voorzitter	2017	1/1-31/12	€ 16.050	€ 1.775	€ -	€ -	€ -	€ 1.775
W. Westrenen-Broekmans	Lid	2017	1/1-31/12	€ 10.700	€ 1.338	€ -	€ -	€ -	€ 1.338

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking.

Er zijn geen uitkeringen betaald aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking wegens beëindigen dienstverband.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekkingen die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden gemeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na de balansdatum 31-12-2018 zijn geen gebeurtenissen te melden die het resultaat over 2018 belangrijk beïnvloed zouden hebben.

Ondertekening van de jaarrekening

Vaststellen/Goedkeuren van de jaarrekening

Bestuurders:

De heer J.A.A. Goes

Toezielhouders:

De heer K.Tammes

Mevrouw S. Boeije

Mevrouw M. Coumans

Mevrouw L.A.J. Schlundt Bodien

De heer R. Philipsen

Plaats, datum

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting Fluvium Openbaar Onderwijs

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Fluvium Openbaar Onderwijs te Geldermalsen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Fluvium Openbaar Onderwijs op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Fluvium Openbaar Onderwijs, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 13 juni 2019
Flynth Audit B.V.

Was getekend

M. Handelé AA

Gegevens over de rechtspersoon

Bestuur

Naam bestuur: Stichting Fluvium
 Bestuursnummer: 41561
 Inschrijvingsnummer KvK: 11063129

Raad van Toezicht

Voorzitter: De heer K. Tammes
 Mevrouw S. Boeije
 De heer M.J. van der Mark
 Mevrouw M. Coumans
 Mevrouw L.A.J. Schlundt Bodien
 De heer R. Philipsen

Bestuurder: De heer J.A.A. Goes

Scholen

Naam: OBS Est
 Adres: Dorpsstraat 3
 Postcode/plaats: 4185 NA Est
 Directeur: Dhr. W. Snel
 Brinnummer: 12NU

Naam: Koning Willem Alexanderschool
 Adres: Vredeplein 1
 Postcode/plaats: 4175 HA Haften
 Directeur: Mevr. K. Hakkert
 Brinnummer: 12VV

Naam: OBS De Waerdenburgh
 Adres: De Koeldert 26
 Postcode/plaats: 4181 CK Waardenburg
 Directeur: Mevr. M. Heevel
 Brinnummer: 13BU

Naam: Burg. Westerbeek van Eertenschool
 Adres: Walgtsestraat 26
 Postcode/plaats: 4064 CL Varik
 Directeur: Dhr. E. de Vries
 Brinnummer: 13HI

Naam: Prins Willem Alexanderschool
 Adres: Blankenburgsestraat 1
 Postcode/plaats: 4061 AR Ophemert
 Directeur: Dhr. M. van Gessel
 Brinnummer: 13MM

Naam: Basisschool de Rietschoof
 Adres: Zandstraat 14
 Postcode/plaats: 4061 AR Ophemert
 Directeur: Dhr. H. van Schaik
 Brinnummer: 13RF

Naam: D'n Bogerd
 Adres: Glorie van Holland 30
 Postcode/plaats: 4191 DN Geldermalsen
 Directeur: Mevr. E. Rouwenhorst
 Brinnummer: 18JO

Gegevens over de rechtspersoon

Scholen (vervolg)

Naam:	OBS Jan Harmenshof
Adres:	Koninginnelaan 2-4
Postcode/plaats:	4191 EE Geldermalsen
Directeur:	Dhr. M. van Gessel
Brinnummer:	18LE
Naam:	OBS Meester Aafjes
Adres:	J.H.L. van Herwaardenstraat 2
Postcode/plaats:	4194 RR Meteren
Directeur:	Dhr. W. Snel
Brinnummer:	18MQ
Naam:	R. Lokhorst-School
Adres:	Ringelesteinstraat 2
Postcode/plaats:	4158 CP Deil
Directeur:	Dhr. R. Stel
Brinnummer:	18NX
Naam:	De Minzerie
Adres:	Netsraat 1
Postcode/plaats:	4157 GT Enspijk
Directeur:	Mevr. M. van Itersen
Brinnummer:	18PH
Naam:	De Springplank
Adres:	Achterweg 9
Postcode/plaats:	4156 AA Rumpt
Directeur:	Mevr. M. Heevel
Brinnummer:	18QJ
Naam:	De Bloeiende Betuwe
Adres:	Rhenoyseweg 34
Postcode/plaats:	4152 EL Rhenoy
Directeur:	Dhr. F. Koelen
Brinnummer:	18RK
Naam:	Op 't Hof
Adres:	Dr. Van der Willigenstraat 10
Postcode/plaats:	4196 JM Tricht
Directeur:	Mevr. M. van Itersen
Brinnummer:	18SL
Naam:	De Malsenburg
Adres:	Groeneweg 19
Postcode/plaats:	4197 HD Buurmalsen
Directeur:	Dhr. E. de Vries
Brinnummer:	18TF
Naam:	OBS Bellefleur
Adres:	Marijkelaan 1
Postcode/plaats:	6669 AK Dodewaard
Directeur:	Dhr. F. Pronk
Brinnummer:	18DS

Gegevens over de rechtspersoon

Naam: Prins Willem Alexanderschool Echteld
 Adres: Achterstraat 27
 Postcode/plaats: 4054 MS Echteld
 Directeur: Dhr. F. Pronk
 Brinnummer: 18DS01

Naam: J.A. Houtkoperschool
 Adres: Schoolstraat 1
 Postcode/plaats: 4051 AV Ochten
 Directeur: Dhr. F. Pronk
 Brinnummer: 18DS02

Naam: Isandra Yzendoorn
 Adres: J.R. Zeemanstraat 10
 Postcode/plaats: 4053 JN IJzendoorn
 Directeur: Dhr. H van Schaik
 Brinnummer: 18DS03

Naam: OBS Het Palet
 Adres: Patrijsstraat 2
 Postcode/plaats: 4043 MR Opheusden
 Directeur: Mevr. K. Hakkert
 Brinnummer: 18HO

Naam: OBS Het Palet
 Adres: Jacob Catsstraat 2a
 Postcode/plaats: 4041 XV Kesteren
 Directeur: Mevr. K. Wijngaards-Wullink
 Brinnummer: 18HO01

Aantal leerlingen per 1 oktober		2018	2017	2016	2015
12NU	Basisschool Est	40	51	51	56
12VV	Koning Willem Alexanderschool	88	88	92	91
13BU	OBS DeWaerdenburgh	92	96	86	82
13HI	Burg.Westerbeek van Eertenschool	90	95	100	105
13MM	Prins Willem Alexanderschool	98	111	113	130
13RF	Basisschool de Rietschoof	64	62	64	65
18JO	D'n Bogerd	104	116	117	133
18LE	OBS Jan Harmenshof	256	251	246	234
18MQ	OBS Meester Aafjes	361	380	399	405
18NX	R. Lokhorst-School	147	147	157	170
18PH	De Minzerie	-	-	-	1
18QJ	De Springplank	88	79	87	74
18RK	De Bloeiende Betuwe	107	111	99	84
18SL	Op 't Hof	131	134	137	132
18TF	De Malsenburg	44	61	58	61
18DS	OBS Bellefleur	71	79	95	106
18DS01	Prins Willem Alexanderschool Echteld	63	73	74	72
18DS02	J.A. Houtkoperschool	105	77	69	55
18DS03	Isandra Yzendoorn	39	55	46	53
18HO	OBS Het Palet Opheusden	96	93	93	90
18HO01	OBS Het Palet Kesteren	93	95	94	98
Totaal		2.177	2.254	2.277	2.297